

Dr. Kiss Gy.

Bajtársi Levél

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI
TÁJÉKOZTATÓJA

ALAPITOTTA: VITÉZ KARSAY JENŐ ALEZREDES

1965. JANUÁR—FEBRUÁR. — XVIII. ÉVFOLYAM, 1—2. SZÁM
TORONTO, ONT., CANADA.

A BAJTÁRSI LEVÉL ÉS KÖZPONT CIME:

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS,
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

PRINTED MATTER

FROM: „MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA.

AZ MKCSBK

ontariói (kanadai) csoportjai hatósági működési engedéllyel rendelkeznek.

A működési engedély (charter) kelte: 1962. szeptember 27.

Az engedélyt kiadta: Province of Ontario, Hon. John Yaremko, minister of citizenship, provincial secretary.

Angol hivatalos megnevezésünk: „Royal Hungarian Gendarmerie Veterans' Benevolent Association”.

Bejegyzés: November 12, 1962. No. 10, Liber 1163, Province of Ontario.

Feladataink:

Anyagilag segíteni rászoruló tagjainkat, azok családját adományokkal, gyűjtéssel, kölcsönnel.

Előadások, ünnepélyek (csendőrnapiak) rendezésével anyagi alapot léteztetni, ebből az alpból támogatni a rászoruló öreg, rokkant, munkanélküli bajtársainkat, azok hozzátartozóit, az özvegyeket, árvákat. Munkába juttatásban segíteni bajtársainkat.

Ápolni a szolgálati ideálokat s kegyelettel megőrizni emlékét a m. kir. Csendőrség azon volt tagjainak, akik a törvény és a rend szolgálatában és az ország védelmében életüket adták a Hazáért.

A Közösség tagjai 95%-ban a volt m. kir. Csendőrség hivatásos tagjaiból áll, 5% pedig a céljainkkal egyetértő csendőrbarát, tartalékos csendőr bajtársainkból.

★

A BAJTÁRSI LEVÉL a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösségnek, mint világszervezetnek központi tájékoztatója. Az MKCSBK alakulási éve: 1949.

KIADJA a MKCSBK Vezetőség. SZERKESZTI a Szerkesztő és Sajtó Bizottság. Minden cikkért, közleményért szerzője felelős.

★

A Bajtársi Levél Csendőrnapi száma kétszeres oldalszámban jelent meg és 100%-ban túlhaladta költségvetésünket. Ha megnyerte tetszésedet, küldj rendkívüli adományt, hogy visszanyerjük az anyagi egyensúlyt.

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS,
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

Postafiókunkat egyházaink ajánlása után a kanadai postaügyi minisztérium (Ottawa) hivatalosan bejegyezte.

Bajtárs, bízz a MKCSBK Vezetőségében, mely személytelenül és önzetlenül intézi világszervezetünk tájékoztató, nyilvántartási és segélyügyi szolgálatát.

KEDVES CSENDŐR BAJTÁRSAIM!

Emigrációs életkörülményeim fokozódó nehézségei következtében, jól megfontolt előrelátással távozom szép Közösségünk éléről, egyidejűleg lemondok a Közösségben eddig viselt összes tisztségemről is. — Ötven esztendőn át teljesítettem kötelességemet híven, bcsülettel, vitézül Hazánk, Nemzetünk, Népiünk, Testületünk érdekében. Nem ismertem fáradtságot, akadályokat, félelmet. Nem ágytam soha hírnévre, elismerésre, dicsőre, kitüntetésre. Jutalom volt számomra lelkiismeretem nyugalma, hogy minden lehető megtettem, még a lehetetlennek látszót is megkísérlettem, a reám bízott erkölcsi és anyagi javakkal becsületesen és jól gazdálkodtam. Szegényen kezdettem, még szegényebben, elhagyatottan végzem. — Lemondok ugyan, de nem hagyok ez ezután se Benneket, névtelenül fogom tovább szolgálni Veletek együtt szent céljainkat szerény tehetségemhez mérten.

Elhatározásom órájában mélységes hálaadással borulok le a Magyarok Istene előtt, hogy életpályámon megsegített, köszönettel adózom Munkatársaimnak, Bajtársaimnak, akik munkám közben hűséggel, szeretettel, ragaszkodással állottak mellettem, köszönöm jóhiszemű bírálóimnak, hogy sok értékes gondlattal ajándékoztak meg, rosszhiszemű kritikásaimnak pedig, hogy közreműködtek a nemes és nemtelen, az önzetlen és az önző megkülönböztetésében.

A MKCSBK vezetését kiváló Bajtársakból alakult Vezetőségnek adom át. Kérem az új Vezetőséget, tegye a vezetés alapköveivé: az egység gondolatát, a teljes függetlenséget, a szeretetet és a megértést! — Ezeket nyugodott eddig erősségünk, ezek tartanak fenn bennünket a jövőben is az életnek kísértésekkel és megpróbáltatásokkal teli göröngyös útján. — Kérem összes Bajtársaimat, támogassák ezt a Vezetőséget szívvel, lélekkel elvállalt nehéz munkájában! Haladjunk tovább jelszavunkhoz híven az eddig követett becsületes úton, akkor Isten velünk lesz, megsegít, jutalmunkat pedig megtaláljuk abban a megnyugtató tudatban, hogy „megcselekedtük, amit megkövetelt a Haza!”

Nyugaton, 1964. évi december hó 31-én.

Bajtársi szeretetteljes üdvözlettel
vitéz KIRÁLY GYULA, ezredes,
a MKCSBK vezetője.

Nyilt-levél

Nemzetes

VITÉZ KIRÁLY GYULA EZREDES ÚRNAK,

Sao Paulo

Köszönettel vettük a 195—1964. számú december 26-án kelt nagybecsű sorait, mellékleteivel együtt. Köszönetünket küldjük megtisztelő elismeréséért.

Fájdalommal olvastuk s vettük tudomásul Ezredes Úr azon végső elhatározását, hogy véglegesen lemond vezetői tisztségéről. Ez a közlés váratlanul ért mindannyiunkat. Azonban Ezredes Úr elhatározása előttünk szent és ha áthidalhatatlan úr is marad Ezredes Úr távozása után, bölcs elhatározását el kell fogadnunk s bele kell nyugodnunk. De lelki szemeink előtt irányt mutató jószágos atyai keze örökké ott fog lebegni, mintegy figyelmeztetőként, hogy kötelességünket örök hitünk szerint — Híven — Becsülettel — s ha a Haza úgy kívánja és a bizalom velünk marad, utolsó leheletünkig — Vitézül — teljesíteni fogjuk.

Hálás köszönetünket küldjük az elmúlt évek folyamán végzett, fáradságot nem ismerő, nemes gondolatok megvalósításán fáradozó, példaadó, nevelő, megalkuvást nem ismerő vezetéséért, amellyel Közösségünk későbbi vezetőinek a helyes és követendő útját kijelölte.

Nem búcsúzunk a mi szeretett Vezetőnktől. Tudjuk és érezzük, hogy közöttünk van s marad. A magyarok örök Istene adjon erőt, egészséget, minden jót, hosszú, az emberi élet legvégső határáig tartó boldog, nyugodt életet.

Alázatos lélekkel kérjük az eget Urát, hogy békéljen meg népünkkel, adja vissza elvesztett szeretett Hazánkat, hogy oda visszatérhessünk s megfáradt testünket szent Hazánk hantjai takarhassák, lelkünk Hadúr mennyei szent szármolya előtt hálaadásként zsoltárokat énekelhessen szent Neve dicsőségére.

Isten áldását kérve további életére, maradunk:

Igaz bajtársi és alantosi tisztelettel:

Toronto—Hamilton, 1965. január 6.

A MKCSBK VEZETŐSÉGE.

CSENDŐRNAP

A huszadik csendőrnapot töltjük az emigrációban, egyben ünnepeljük Nagy-múltú Testületünk 84-ik születésnapját. zés zászlóját lelkünkben . . . Február 14 . . .

Ezekben az órákban mindnyájunk lelki szemei előtt megjelenik a láthatatlan kürtös és megszólal az imajel . . .

A szibériai sarkvidéktől az Alpok keleti hágóig megjelölt és jeltelen sírokban bajtársaink sokasága alussza örök álmát. Hősök, Vértanúk és Áldozatok voltak valamennyien. Azóta két évtized telt el. Hússzor virágozott ki hantjaik felett az akác és a havasi gyopár, ugyanannyiszor borult sírjaikra fehér halotti lepelként az első hóesés . . . Mi az életbenmaradtak az Ő hősi életáldozataikra gondolva mély hódolattal hajtjuk meg az emléke-

Es megelevenednek az emlékek! Látjuk a hazai csendőr ünnepnapokat a legeldugottabb havasi őrskörlettől az ország fővárosáig. Mindenütt fehér kesztyűs díszben vonulnak Bajtársaink a templomokba és utána leülnek az ünnepi asztalhoz, hol a legidősebb Bajtárs méltatja a csendőr ünnepnapot és emeli poharát az ország Kormányzójának egészségére.

Nagyobb helyeken, kerületi, vagy iskolaszékhelyeken katonai díszelgés folyik és a rangidős Bajtársunk fogadja a díszmenetet . . .

Nézd, ott jönnek az ungvári Galagó festői parksétányán a díszbeöltözött

Az ungvári tanzászlóalj utolsó csendőrnapi díszmenete 1944. február 14-én

Tisztelgés a ludovikás őrségnek

Csendőrnapi díszelgés a budapesti csendőrlaktanya udvarán

Csendőr udvarlaki őrségváltás a királyi várban

csendőrök . . . Hosszú oszlopuk meghaladja a 200 métert is. Jönnek a vasfegyelem pompájában, igazodva, takarva. Egyszerre lépnek, fekete kakastollaikat egyszerre borzolja a kárpáti szél . . . Katonazenekar áll a csendőrlaktanya vaskos épülete előtt s a legszebb gyalogsági díszindulót játssza . . . A zászlóalj élén haladó rangidős századparancsnok fel emeli kardját, mutatja a fővetés irányát, felhangzik az érces vezényszó . . . Mintha földrengés tört volna ki, olyan fennsleges dübörgéssel halad el a díszmenet a zászlóalj parancsnoka, szeretett fiatal Ezredesünk előtt . . . A parancsnok kakastollas kalapjához emeli fehérkesztyűs kezét . . . Mosolygó arca elárulja, hogy büszkén nézi fiait, az ország egyik elit-zászlóaljának ünnepi díszelgését . . .

. . . Ott fent Budavárban ebben a perc-

ben kakastollas díszszakasz halad át a Bécsi Kapu alatt, a kanyargós budai utcán koppannak a csendőrcsizmák . . . Az ünnepi hírre ezrével jött el az érdeklődő közönség. A sorban és rendben vonuló fehérkesztyűs, puskás díszszakasz közeledik a királyi várhoz . . . Vezényszó harsan, a váltáshoz fegyverbe állnak a ludovikások . . . 24 órára csendőröknek adják át a legfelsőbb Hadúrnak járó szolgálatot . . . Csillogó szemű budai ifjúság, könnyező szemű felnőttek nézik a katonai pompa eme csodáját . . . 15 perc után elvonul a ludovikás díszszakasz. Helyükön kakastollas csendőrök állnak, mintha valamennyi bronzszobor lenne . . . Testőrök vonulnak át a vár udvarán, festői ruházatuk, alabárdjuk, különleges menetelésük és a dobpergés csak emeli az ünnepi hangulatot . . . Ismét vezény-

szó harsog: — „Fegyverbe!” — Motorke-
rékpáros csendőr fut el a fegyverbe állt
díszzszakasz előtt . . . — „Puskával tiszte-
legj! Díszőrség jobbra nézz!” — Meghaj-
lik az őrség zászlaja, villogó kardjával
tiszteleg az őrségparancsnok . . . És el-
suhan előttük egy fekete óriásautomobil,
ablakából mosolyogva int Otrantó
Hőse csendőrfiai felé . . . Templomba
hajt Magyarország Kormányzója . . . Jó-
zsef tábornagy palotája előtt szintén
felállított csendőrök áll. Csak a kakas-
tolla libben. Ő maga úgy áll, mint akit
ércbe öntöttek. Mozdulatlan alakja hirtelen
megelevenedik . . . Négy ütemes
koppanás, fehérkesztyűs keze tisztelegésre

PRO PATRIA!

A MKCSBK Központ biztos értesülé-
se szerint a szovjet megszállta mai
Magyarországon tovább folyik a csendőr-
gyilkosságok sorozata. A közelmúlt
években a következő Bajtársaink haltak
mártirhalált:

Dr. Bánky László, százados;
Dr. Sótonyi Jenő, százados;
Gerzsenyi György, zászlós;
Ignéczi Károly főtörzsőrmester;
Molnár Bertalan, főtörzsőrmester;
Dabóczy László, főtörzsőrmester.

Dr. Bánky László szds a kassai nyo-
mozóalosztály parancsnoka volt, a Fel-
vidéken orosz fogsága esett. Hadifogság-
ból hazatérve különféle üldöztetések

emeli puskáját, feje jobbra rándul és te-
kintetével kíséri az ősz tábornagyot, Jó-
zsef Apánkat . . .

Uristen, hol voltatok Ti Nyugatiak ak-
kor? Miért nem jöttetek el megnézni a
magyar csendőr eme ünnepi díszelgését,
Pompei légionáriusához hasonlítható ma-
gatartását? . . .

Az ódon Buda házai felett napfényben
ég a Koronázó Mátyás templom gótikus
tornya, alatta bronzparipáján ül szent ki-
rályunk István . . .

A lüktető életű fővárosra ráborul
alkony és a bronzbaöntött csendőr ud-
varlaki őrséget elnyeli a leszálló éjsza-
ka . . .

Kövendy Károly

és internáláson ment keresztül, végül
szabadlábra került, mert nem tudtak el-
lene semmiféle vádat felhozni.

1954-ben Péter Gábor kommunista
rendőrvezérőrnagy újból elfogatta és
Kállai külügyminiszter ellen hamis vá-
lomás aláírására akarta kényszeríteni.
Bánky szds Bajtársunk nem volt hajlan-
dó aláírni egy más ártatlan ember elleni
vádíratot, ezért Péter Gábor előtte írta
rá piros ceruzával az aktacsomóra: —
„Kivégezni!” — Bánky századost más-
nap felakasztották.

Dr. Sótonyi Jenő százados beosztott
tiszt volt a kolozsvári csendőr nyomozó
alosztálynál, 15 esztendeig nem bántot-
ták, még eljárás sem indult ellene.
1960-ban váratlanul elfogták és azzal vá-

dolva, hogy foglyait tüzes parázson sé-
táltatta és kínoztta, kötél általi halálra
ítélték és kivégezték.

★

Gerzsenyi György szds, Ignéczi Ká-
roly és Molnár Bertalan főtörm Bajtár-
saink a debreceni nyomozó alosztálynál
szolgáltak. Őket is szabadon hagyták és
nem indítottak ellenük eljárást sem.
1959 őszén váratlanul rájuk törtek az
ÁVO-s hóhérlegények, megkínózva őket
elképzeltetlen vallomásokot csikartak
tőlük. Mindhármukat kötél általi halál-
ra ítélték. Az ítélet indokolásaként fel-
hozott vádak mind hamisak voltak és
minden alapot nélkülöztek. Az utolsó
szó jogán azt kérték a „népi” vészbíró-
ságtól, hogy a kötél általi halált golyóra
váltóztassák. A népbíróság a kérelmet
mértányolta és mindhármukat 1959 Ka-
rácsonyestén agyonlőtték.

★

Dabóczy László főtörm Bajtársunkat
1946 tavaszán lakásáról éjjel hurcolták
el. Családja hiába kutatott utána és hiá-
ba várta haza, soha többé hírt sem hal-
lottak róla. Feltehető, hogy halálra kí-
nozták és holttestét eltüntették.

★

Egy másik Bajtársunk nesztét vette
a reá váró veszélynek. Mielőtt az ÁVO

terrorlegényei megérkeztek, felöltö-
zött csendőr főtörzsőrmesteri egyenru-
hájába és a gyorsanölő mérget akkor
vette be, amikor az ÁVO-sok rányitották
az ajtót. Hős Bajtársunk így elkerülte a
megkínóztatást.

Egy másik Bajtársunkat régi lakásán
keresték, de nem találták, az illető emigrá-
cióban él. A halálos ítéletet azonban
távollétében mondták ki ellene.

A hazai kommunista népbíróságoknak
nem volt elég a II. világháború utáni
esztendőkből futószalagon hozott sok-
 ezer halálos ítélet és kivégzés. Mind
újabb és újabb koholt vádakkal tüntetik
el kiváló Bajtársainkat. A proletár szem-
népnépséghez intézett dorgáló szó,
vagy törvényes eljárás, amely a törvé-
nyileg tiltott kommunista párt tagjai el-
len irányult a két világháború közt, ma
elég ahhoz, hogy megállapítsák a „nép-
ellenes bűnösség”-et a kötelességteljesítő
csendőrrel szemben. A fenti gyilkosságok
kat a magyarországi sajtó teljes kikap-
csolásával, titokban hajtották végre.

A MKCSBK Központ a fenti csendőr-
gyilkosságokat teljes részletességgel az
UNO asztalára teszi a Magyar Felszaba-
dító Bizottság útján.

Mártir Bajtársaink, emléketeket meg-
őrizzük! Gyilkosaitokat a következő októ-
ber 23 fogja elsöpörni!

A SZAKASZPARANCSNOK ELESETT . . .

(TAKÁCS FERENC TÖRZSŐRMESTER EMLÉKÉRE)

1944. október 20 . . . A duklai hágó és Csap közti harapófogóba szorult 1. honvédhadsereg kétségbeesett és súlyos harcok árán igyekszik kivonni csapatait a Keleti Kárpátok állásaiból . . . Csapnál a Tiszaki északi partját erődcsázbéli honvédek és csendőrök védik, a duklai szorosot német hegyivadászok reteszelik el. Az ellenség pedig többszörös túlerőben támad Huszt felől Munkácsra, Beregszász felől északra . . . A vereckei védelmi harcokban kivérzett ungvári tanzászlóalj még pihenni se tud . . . A lábba dozó, könnyű sebesülteket a fáradt, kimerült csendőrökkel együtt újból bevetik . . . Egy szakaszunk Seres hdgy parancsnoksága alatt Ungvártól északra végez partizánelhárítást, dr. Csányi zls a szobranci utat biztosítja . . . Egy szakasz parancsnokságom alatt Hátmegre kerül Munkácstól délre és megerősíti a „Kolozsvár” honvéd őrszászlóalját, melyet leharcolt állapotában a vakmerő és kihívó magatartást tanúsító partizánok tovább ritkítottak. Az aknaszlatinai csendőrszászad felerősített erővel Xantus György hdgy parancsnoksága alatt rámenős rohammal visszafoglalja a partizánoktól Martinka községet, a partizánokat szétveri, részben megsemmisíti, részben menekülésre kényszeríti . . . A „Kolozsvár” őrszászlóalj nehézpuskái pedig a hátmegi dombról pusztítják a Borló erdeibe szaladó partizánokat . . . (Uszta Gyula népidemokratikus vezérőrnagy,

a cseh hadseregből átvett, áruló m. kir. zászlós is a menekülőkkel tart. A népidemocráciában kiadott szégyenkönyv. Szabó László írása az „Utolsó felvonás” hosszasan tárgyalja az eseményeket és úgy tünteti fel, hogy a „felszabadító partizánok fasiszta zászlóaljakat semmisítették meg.” Mi csak menekülő és nyúlcipőt húzó partizánokról tudunk s egynéhány orvgyilkosságtól eltekintve tevékenységük a nullával volt egyenlő. Amit elértek, azt a mérhetetlen számbeli és anyagi fölényben lévő szovjet hadsereg érte el számukra.)

Martinka község napokig ég és bűnhődik, mert a partizánokkal cimborált . . .

Az ungvári csendőr tanzászlóalj laktanyájában pedig szinte szünet nélkül csörög a telefon: az 1. hadseregparancsnokság újabb és újabb csendőr egységet vet be a városok védelmére és a visszavonulás fedezésére . . . A laktanya olyan, mint egy hangyaboly: sürgés, forgás, rohanás, harsogó vezényszavak . . .

Bevonul a kassai csendőrszászad is Simon Jenő szds parancsnoksága alatt. Szolgálatvezetőjével, Karacs László főtörm-rel engem keresnek, a helyzet felől érdeklődnek és tanácsomat kérik, mert bevetésre indulnak Munkács védelmére. Örömmel üdvözlöm Karacs főtörm-t, régi bajtársak vagyunk, évekig nálunk szolgált Ungváron s az öpk iskola után helyezték át Kassára. A szdpk csupa aggodalom, a szolg. vez. most is

mosolyog, ezt az embert életemben nem láttam megijedni . . . Az uzsoji völgyből visszavonuló csendőr erőket Bokros István szds parancsnoksága alatt Ungvár védelmére rendelik.

Újból csörög a telefon: az 1. hadseregparancsnokság adja a további parancsokat: — „Toldy szds és Sütő fhdgy jelentkezzenek a hadseregparancsnokságon, új beosztást ott kapnak, Kövendy fhdgy átveszi a partizánok ellen bevetett századot, dr. Csányi zls szakasza és mégegy szakasz azonnal indul Munkácsra városvédelemre. v. László altbgy sk. 1 hdspk.”

Toldy szds beteg, Sütő fhdgy beteg, Láczy Szabó fhdgy kórházban, Seres hdgy alig áll a lábán a napok óta tartó éjjel-nappali szolgálatoktól . . . Forgó hdgy elesett, Sarudy zls elesett, jómagam két lábra sántítok, a hátmegi tábori őrsök éjjeli és hajnali ellenőrzése a hűvös éjszakákban jókora inhüvelygyulladás eredményezte lábaimon. Alig van csendőrünk már, a zászlóalj fele elesett, vagy megsebesült Vereckén, de újabb veszteségek értek Hátmegre is, szakaszaink vannak csak, de a hadseregparancsnokság folyton századokat emleget és követel . . . Őket is meg lehet érteni, leharcolt, erősen megritkult az 1. hds és nincsen tartalékuk . . .

Toldy szds gyógyulásáig átadja a zljpságot, e fejtelten helyzetben nekem kell intézkedni!

Bevonom a szobranci útról a Csányi szakaszt és a laktanyaőrségből, valamint a gyógyult sebesültekből nagynehezen felállítok mégegy szakaszt. De ki legyen a szakaszparancsnok?

Seres hdgy a partizánok ellen küzd szakaszával, dr. Csányi zls itt áll előttem,

de holt a többi? Forgó hdgy és Sarudy zls nem felelnek . . .

Kénytelenek vagyok tiszthelyettest keresni szakaszparancsnokul. A szolgálatvezető alhadnagyok öreg, 1. világháborus katonák, ilyesmire már nem alkalmasak. A főtörzsőrmesterek vagy sebesültek, vagy betegek. Leharcolt, kikészült emberek mind . . . Eszembe jut Takács törzsőrmester! Igen, komoly, derék, fegyelmezett ember. Rendkívüli idők, tiszt nincs, a szakpk-i beosztásba Takács kerül!

Hívatom Takácsot a századirodába. Takács betoppan és jelentkezik: — „Főhadnagy úr alázatosan jelentem, parancsára megjelentem!” —

Azonnal a tárgyra térek: — „Takács, átveszi a parancsnokságot a most felállított szakasz felett. Csányi zászlós úrral Munkácsra mennek városvédelemre. Nincs tiszt, tudja, hogy állunk a verecketi ütközet óta. Ön most tiszt beosztásba kerül. Viselje gondját 30 emberének és legyen büszke erre a feladatra. Önt találtam alkalmasnak. — „Vállalja?” —

— „Alázatosan jelentem vállalom! Köszönöm főhadnagy úr!” — felel Takács. Arcát előnti az öröm pirossága, keztrázunk és levonulunk a sorakozóhelyre.

A két szakasz sorakozva, útrakészen és fegyverben áll. A gépkocsik beérkeztéig pihenőt adok a csendőröknek s a két szakpk-ka a kámba vonulunk egy kis erőgyűjtésre és megbeszélésre. Dr. Csányi zls sovány, mint egy nyúzott ördög, Takács kondíciója kiváló, de azért mindkettő elfogadja a hozatott féldecit . . .

Most adom nekik a fehér asztalnál a

végző eligazítást: — „Hát fiúk keserves időket élünk! Csendőr létünkre hetek óta harcban állunk, hol itt, hol ott vetnek be s mindig a legveszélyesebb helyeken. Most is városvédelemre mentek Manlicher puskával szovjet T-34-esek ellen. A kassai cső szdhoz kerültök, Simon szds úr alárendeltségébe. Különös tanácsot nem adhatok, csak azt, hogy bízom bennetek, kipróbált emberek vagytok s saját szemetekkel tapasztaltátok, hogy milyen a háború! Az adott helyzet szabja meg tennivalóitokat s azok szerint cselekedjétek. Harckocsik ellen nem tudtok védekezni. Ha legázolnak Benneteket, húzódjatok ki a városból s irány Sátoraljaújhely! Kerüljétek ki az utakat, mert a páncélosok előnyben lesznek. Igyekezétek beérkezni Sátoraljaújhelyre s ott Molnár István fhdgy úr gondozásába fogja venni szakaszaitokat. Ővele már telefonon beszéltem és megkértem.” —

Beérkezik a két csapatszállító tehergépkocsi. A szakaszok sorakoznak, jelentésadás . . . Takács törm pompásan mutat szakasza élén! Az oszlop indul, Takács a vezető mellett ül és tiszteleg, míg a kocsik kigördül a laktanyaudvarról . . .

Büszkén és szeretettel nézek távolodó csendőreink után . . .

Kerékpárra ugrom és elhajtok a lánygimnáziumba dr. Szulincsák László igazgatóhoz felvenni feleségem utolsó fizetését. Az egész tanári kar bent dolgozik. Mikor meglátnak, felugranak, kis csend után megszólal az igazgató: — „Hála Istennek, főhadnagy úr! Mj azt az értesülést kaptuk, hogy a főhadnagy úr el-esett Vereckén! Nahát, mégis él . . .!” — Igen, a kósza hírek néha valótlanak . . .

Különös esemény nélkül telik el a nap.

Ungvár frontváros már! Szörnyű kavardás, vagy százféle csellengő csapat vonul át a városon. Köztük németek, mongolvágású SS csapatok, a Vlassow hadsereg katonái . . . Leharcolt magyar gyalogosok jönnek, utászok, tüzerek . . . Gyalogmenetben vánszorgó véres sebe-sültek, a hadikórházakat is ürítik! Vonnacsapat vagy száz megrakott szekérrel keresi a kassai utat, a lovak alig bírják, a hajtók ordítanak . . . A csendőr laktanyában már csak a helyi őrs emberei, a híradósok és a közlekedésiek tartózkodnak. Azok is pakolnak . . . Laktanya-őrséget a helyi őrs ad.

A szirénák felóránként bömbölnek, szemtelen szovjet vadászgépek a levegőből géppuskázzák a várost . . . Teljében a fejeletlenség, pánik nincs, de már csak az Uristen tudná megfékezni ezt a fel-fordult világot . . . Az ágyudörgést elég jól lehet hallani, frontközelségbe került Ungvár városa . . .

Újból csörög a telefon. A hadsereg elrendeli, hogy minden csendőr azonnal városvédelemre vonuljon Ungvár déli szegélyére és jelentkezzenek Bokros szds-nál. A kijelölt vonalat este 8 óráig meg kell szállni! . . . Más védőcsapat nincs már, csak csendőrök . . . v. László altbgy sk., I. hadspk . . .

Laktanyánk tisztai étkezéje is tele van átvonuló csendőrökkel . . .

Kora délután bevonom a Seres szakaszt a város északi szegélyéről s előkészülök én is a városvédelemre . . . Éppen érkezésüket várom, mikor egy csendőr lép elem a híradó őrsről s fehér papírlapot lobogtat kezében. — „Főhadnagy úr alázatosan jelentem, rádiótávírat érkezett a tanzászlóalj számára.” —

Átveszem a táviratot, rohanva olvasom s szinte megzavarodok a tartalmától: — „Tanzászlóaljparancsnokságnak Ungvár. A fővezérség 1944. október 26-án kelt KT . . . rendelete alapján megparancsolom, hogy a tanzászlóalj teljes fegyver és lőszerkezetével, valamint anyagával vasúti szállítással azonnal induljon útba Budapestre sürgős karhatalmi szolgálatra. A tanzlj harcban álló egységeinek azonnali kivonása érdekében Toldy szds, akadályoztatása esetén vitéz Ághy Zoltán ezds és Dávid Sándor szds járjanak el az I. honvéd hadseregparancsnokságánál. P. F. Tölgyesy ezds sk, VIII. cső, kerületi parancsnok.” —

Ezt már nem lehet kibírni józanul! Beugrom a kantinba és 1 deci szilvóriumot hajtok le, majd rohanok Toldy szds betegágyához. A súlyos beteg rangidős bajtárs ismét rám bizza az intézkedést.

Rohanok a szárnyparancsnokságra s kérem Dávid szds-t az azonnali intézkedésre. Mindenkinek megvan a maga baja! Dávid szds hasztalanul csengeti a telefont, külörseivel megszakadt az összejöttetés s nem tudja kiűritési parancsait kiadni. Félőrülten kísérletezik újból és újból, velem nem tud foglalkozni . . .

Megyek a kormányzósági palotába vitéz Ághy ezds úrhoz. Részletesen jelentem az eseményeket és átadom a táviratot intézkedésre. Az ezredes úr megértően hallgatja, olvassa, de szavaiból nem sok biztatást olvasok ki: — „Fiam megpróbálom, de azt hiszem már minden intézkedéssel elkéstünk! Az ellenség itt van a nyakunkon!” — Nagy baj lehet és valóban elkéshettünk, ha az ilyen magas

beosztásban dolgozó magasrangú cső tiszt sem tud a rádióparancsnak érvényt szerezni! . . .

Zsebemben az írott parancs, magam is nekibátorodom! Megkeresem az itt elhelyezett I. hadspságot és a rádiók, telefonok, intézkedések hangzavarában jelentem kérésemet a hadműveleti vezérkari tisztnek.

Az öblöshangú vk. őrnagy, különben is nálamnál nagyobb óriás, úgy ordít, rám, mintha meg akarna enni: — „Megörült a főhadnagy úr? Most kivonni csendőröket a védelmi állásokból, mikor az ellenséges élek minden percben elérhetik Ungvárt? Tűnjön el innen és menjen csapatához azonnal!” —

Nincs mást tennem, rohanok vissza a cső laktanyába. Életrekeltem a beteg Toldy szds-t s kérem, hogy intézkedjünk azonnal, mert már csak óráink vannak, ha vannak . . . A Seres szakasz bevonult, pihennek, tisztálkodnak . . .

Utoljára szaladok haza kedves kis ungvári otthonomba: Gr. Tisza István part 2 . . . A lakásban már csak hűséges cseléd lányunk lakik, Annus. A ház előtt sírva fogad: — „Mj lesz velünk főhadnagy úr?” —

— „Ha velünk akar jönni, elvisszük Annus! — felelem. — De Maga idevalósi, gondolja meg, mit csinál. Most már nagyon benne vagyunk a háborúban, ki tudja, mi lesz velünk? Ki tudja, mikor és hol vetnek be megint, ki tudja meddig élünk? Legjobban teszi, ha itt marad, Maga beszél oroszul s talán nem fogják bántani!” —

Körülnézek a lakásban, sietve megírok egy névjegyet Annus számára s kis otthonunkban maradt vagyunkat

végrendeletileg cselédlányunkra hagyom. Megcsókolom szerencsétlen lány síró, könnyes arcát s „Isten vele Annus” kiáltással rohanok is vissza a laktanyába. Még hallok, amint utánam szól sírva: — „Csókolom a kis Emőkét . . .” —

Szörnyű odabent a zűrzavar! Klébert János próbacsendőr szakaszvezető jelentkezik s elmondja, hogy most vonultak be Kassáról, mint vonatkísérő csendőrök, két bajtársával. Az ungvári osztály, gazdasági hivatal és nőszobák tiszthelyettesek magánvagyonát szállító vonatot a német vasúti katonai hatóságok Kassán minden tiltakozásuk ellenére nem a dunántúli rendeltetési helyre irányították, hanem észak felé Szlovákián át Németországba. A vonat Danzig közelében a Keleti tenger partján állt meg. Ott a németek közölték velük, hogy azonnali katonai szükség folytán igénybeveszik a vagonokat, a benne lévő értékeket elraktározzák és nyugtát adnak róluk. — „Ít a nyugta”, mutatja Klébert szakv.

— „A Dunántúl helyett Danzig, remek német intézkedés volt!” —, felelem, de a cső vonat problémájával nem áll módomban tovább foglalkozni.

Egyre-másra nyílik a főkapu. Véres, sáros sebesültek dőlnek be a kapun. Csendőrök és honvédek vegyesen, többet hordágyakon hoznak. Percek alatt megtelik velük a körlet, még a folyosókon is fekszenek . . . vitéz Ághy ezds úr és a többi tiszt az étkezdénkben gyülekezik. A végromlás van rajtunk, Ungvár utolsó óráit éljük . . .

Szekéroszlop áll meg a laktanya előtt. Néhány orvos zászlós és egészségügyi katonák ugranak le róluk s jönnek a lak-

tanyába. Elsősegélyt, gyors kötést adnak a friss sebesülteknek, majd rakják őket a szekerekre. Az utolsó tábori kórház hagyja el Ungvárt . . .

Tájékozódni próbálunk! Az ágydörgés hangos és egyre közeledik! Ujabb légiriadó, egy szovjet bombázó kötelék szétzúzza a vasútállomást . . . A robbanások már nem is érdekelnek, óvóhelyre se megy senki . . .

Bokros szds rohan be, érkezése megnyugvást hoz. Este 8 óra kb. 400 csendőr szállta meg a város déli szegélyén húzó védővonalat. A munkácsi úton német páncélelhárítók mentek állásba. A nagybereznai és ungvári csendőr szárny emberei berendezkedtek városvédelemre . . .

Toldy szds hivat irodájába és a következő parancsot adja: — „Karcsi, éjjélkor elindulsz Kassára úgy, ahogy tudsz! Jelents mindent Tölgyesy ezds úrnak, mondd el, hogy a zlj elveszett, kivonni nem tudtuk, a parancs túl későn érkezett. A megmaradt szakaszunkat Seres hdgy-nyal útbaindítom Sátorajáújhelyre. Vigyázz az úton s jelentésed után vonulj be Te is Ujhelyre!” —

Jelen helyzetben Toldy szds intézkedéseit csak helyeselni tudom. Ez az egyetlen lehetőség maradt a fővezérségi parancs szerint!

Az ágydörgés nyomán megremeg a laktanya vaskos épülete . . . Valami fásult akarat, vagy a végveszélyben lévők erkölcsi ereje túlnövi a bajt! Mindenki a feladatát végzi, még szikrája sincs sehol a félelemnek . . .

Toldy szds órájára néz s indítani akar. Ismét nyílik a kapu s betódul rajta egy csomó német katona tele fegyverekkel.

Örömmel ismerem fel köztük a német hadnagyot, a 13. hadosztály összekötő tisztjét, kivel Vereckén beszéltem. A német tiszt enni és innivalót kér emberei számára s hirtelen elmeséli tökéletes magyar nyelven, hogy az V. hadtest roncsai épp most vonulnak át Ungváron Kassa felé . . . A hadtestparancsnok: Álgya Papp Zoltán vörge úr közelharcban megsebesült, a 13. ho. vk. főnöke: Boróczy Dénes vk. örgy elesett . . . Ezt már hallottam Munkácson pár nappal előbb, mégis szomorúan gondolok újból derék honvéd előjáróinkra, hát ide jutottunk . . . A német tovább beszél, mondja, hogy a szovjet csapatok 6 km-re vannak Ungvártól, tüzéségük most megy állásba s rövidesen itt is megkezdődik a pokol . . .

Csányi Karcira és Takács Ferire gondolok, vajon mi van velük, hogy úszták meg és merre vannak?

Aztán valóban megkezdődik a zenebona! Gránátok sitergése és csapódása közben megyek ki a Szt. István hídhöz éjjélkor, hogy felvegyen egy Kassa felé tartó gépjármű . . .

Szerencsém van, nem kell sokáig várni! Egy ponyvás teherautó jön, az ungvári repülők teherkocsija . . . Intésemre megáll s a volánnál Sisa Károly hdgy-ot, régi barátomat látom . . . Karcsi meséli, hogy ő az utolsó, ki néhány emberrel elhagyta az ungvári közelfelderítő osztály repülőterét s most a Dunántúlra települnek át . . . Már nyújt is egy üveget s kínál: — „Sohse búsulj, igyál!” —

Az országút túlszűfolt, járművek, szekerek, csendes, fáradt gyalogos tömegek menetelnek, az V. hdt roncsai . . .

Ugy hajnali 4 óra körül az egyik falu-

ban egy pompás csendőregységet látok, hosszú oszlopuk mozdulatlanul áll, tökéletes rendben, arccal kelet felé . . .

— „Kik vagytok fiúk?”, kiáltok le hozzájuk a teherautóról. — „Beregzászi osztály!” —, jön a felelet, mikor látják lobogó kis kakastollaimat. — „vitéz Borogóy örnagy úr?” — „Igenis!” —, zúg a felelet. — „Dr. Bodolay fhdgy urat várjuk és indulunk bevetésre!” —, jelenti egy alhadnagy. Hát így állunk 1944. október végén Kárpátalján! Az egész vonalon mindenütt csendőrök az utóvédek!

7 órára Kassára érünk. A hideg borzongás kerülget, nem aludtam semmit egész éjszaka. De ki tud ilyenkor aludni? Sisa hdgy egész a laktanyáig visz.

Tölgyesy ezds urat már bent találok íróasztalánál. Jelentkezem s jelentem az ungvári eseményeket részletesen. Az ezds úr hallgat, végül elmondja, hogy mindenről tud, már távbeszélőn tájékozódott. További parancsot nem ad, az ő véleménye is az, hogy a budapesti parancs elkésztett, már semmit sem lehet tenni. A legfelsőbb cső. előjáró szomorúan hallgat . . .

Egy közlekedési járőr 11 órakor indul Sátorajáújhelyre. Biztosítom helyemet a kis Steyer 550-esen, majd körülnézek a kerületi parancsnokság székhelyén. Sárváry ezds úr irodájában találok v. Ághy ezds urat. Közvetlen átélőtől tudom meg az utolsó ungvári éjszaka történetét! . . .

Ellenséges tüzéségi tűzben egész éjszaka ellenállt Bokros szds 400 embere! Reggelig tartották a várost s 7 órakor adták fel . . . v. Ághy ezds úr az utolsó-nak hagyta el a csendőr laktanyát . . . Reggel 8 órakor betörték a T—34-es óriás páncélosok és lerohanták a várost.

Ungvár már az ellenség kezén van . . .

Istenem, ide jutottunk! Mi történt Anussal?

Sietek a közlekedési őrhöz, a járőr percnyi pontossággal indul. Délután beérkezünk Sátoraljaújhelyre. A csendőr szárnyparancsnokság épületéhez tartozó gyepes virágoskertben csendőrök heverésznek, pihennek, alusznak . . . Az egyik megmozdul, felál és közeleg hozám. Akkor ismerem fel, szakállas, karikásszemű halálosan kimerült dr. Csányi zászlós vigyázz-ba pattan és jelent!

— „Karcsikám, hát itt vagy?!”—, kiáltom feléje, — „Hála Istennek, hogy itt vagy! Hányan maradtatok?” — „Vagy 13-an!” — „Mi van Takácsékkal?” —, kérdelem, mivel nem látom őket, aggodalmaskodom. — „Nem tudom, Munkács első napja óta nem láttam őket!” —, jelenti Csányi. — „Közel 100 km-t gyalogoltunk, épp most vonultunk be Munkácsra!” — „Meséld el, mi történt?” — „Mi Beregszász felé eső szélen voltunk védelmi állásban. Az ellenség Szolyva és Huszt felől tört be páncélosaival tegnap hajnalban. A pokoli csatazajban nem lehetett tájékozódni, összeköttetés minden irányban megszakadt, a hírvívők nem érkeztek be, a harcba mi is beavatkoztunk, de a szovjet gyalogos túlerő elől vissza kellett vonuljunk. A szürkületben feladtuk Munkácsot és megállás nélkül egyfolytába jöttünk ideig.” —

— „Volt veszteséged?” —, kérdezem. — „Sok halottunk volt, sokan eltűntek. A könnyebb sebesülteket magunkkal hoztuk!” —

Altörzsi Molnár István fhdgy, újhelyi szárnyparancsnok igaz bajtársiassággal veszi gondozásába a fáradt csendőröket.

Estére már mindenki megfürödve, tisztágyba fekszik le szállásán. Alusznak a csendőrfiúk, itt még béke van, nyugodtan pihenhetik a harcok és a maratoni gyaloglás fáradalmait . . .

Reggel korán kelek, sok a gondom, elintéznivalóm! A napos öt csendőrt vezet szállásomra, a csendőrök engem keresnek. A Takács szakasz emberei . . .

— „Hol a törzsőrmester úr?!”—, kiáltok rájuk.

— „A szakaszparancsnok úr elesett!” —, jelenti Pákozdy szakaszvezető.

Nem tudok szólni, sirni szeretnék, de a fásultság ma már erősebb mindennél! Csak nézem a véres, rongyos csendőrt, kinek külsője elárulja, min mentek keresztül! — „Meséld el fiam, mi történt!” —, szólok végül is.

— „Főhadnagy úr alázatosan jelentem Munkács keleti részén, Szolyva felé vonultunk állásba. A törzsőrmester úr engem nevezett ki szakaszparancsnok helyettesül. Huszt felé a kassai cső század, Beregszász felé Csányi zls úrék védtek. A harc megkezdődött, az ellenség páncélosai oly gyorsan jöttek, hogy nem is számítottunk erre! Mögöttük tömegtelen részeg ellenséges gyalogos. Egész nap tartott a harc . . . Szerencsére leszállt az éjszaka és nagyjából elcsendesedett minden. A törzsőrmester úrral keresztülhúzódtunk a városon és a vár felé elhagytuk a várost. 15-en voltunk már csak. Elkerültük az utakat, mert azon tovább özönlöttek az ellenség páncélosai. Kora délután érkezünk Csap közelébe. A törzsőrmester úr északi irányba akarta körülkerülni a községet, mert érzése szerint szovjet katonák voltak már bent. A földeken mentünk az

akác sorok árnyékában. Egy tarlón akartunk áthúzni, hogy rövidítsünk egy kis erdő felé. Váratlanul fegyverek szólaltak meg s oroszok támadtak ránk. Nagyon sokan voltak. Futottunk, igyekeztünk elérni az erdőt mielőbb. Közben visszavissza löttünk az ellenségre. Közel az erdőhöz a törzsőrmester úr összeesett, eltalálták. Én odaszaladtam hozzá, de már nem élt, nem mozdult, álla leesett, amint hanyatt feküdt. Zubbonya bal oldalán vér szivárgott, valószínűen szívlövést kapott. Ez alkalommal több bajtársunk elesett, többet utólrétek az oroszok s vagy agyonlőtték őket, vagy elfogták. Az erdőben kerestük egymást és már csak öten voltunk. Kicsit pihentünk, majd étlen-szomjan nekiindultunk Sátoraljaújhelynek . . . Nagyon lassan jöttünk, igen fáradtak voltunk, a rajtaütés óta nem találkoztunk ellenséggel!” —

Hatalmas reggelit rendeltek Takács embereinek s körbeüljük őket. Szemüket alig bírják nyitva tartani. Kiss főtörmre bízom őket, hogy szerezzon szállást nekik és gondsokodjon 48 óra teljes pihenőről.

Közben befuť Molnár Töpi és meséli, hogy őrségi jelentése szerint az ellenség nem támad tovább Csaptól északra, a Kassa irányába menetelő szovjet ékek is megálltak a szlovák—magyar határon. A beregszászi osztály itt ment védőállásba . . . Toldy szds tisztgyűlést rendez a vendégő különtermében. Általános pihenő 3 napig! Ezalatt még több elmaradt csendőr bevonulhat.

Én megírok két kitüntetésj felterjesztést, mindkettő Nagyvezüstre szól. Az egyik Takács Ferenc törzsőrmesteré, a másik Pákozdy szakaszvezetőé . . . A

többieké későbbre marad, majd ha több időnk és nyugalmonk lesz.

Takácsét különös figyelemmel írom: — „Szakaszparancsnoki minőségben . . . Munkács város védelme után . . . visszavonulóban Csap előtt hősi halált halt . . . Mikor ezeket írom, nem bírom tovább és kitör belőlem az összes keserűség, sir a századparancsnok hős tiszthelyettese elvesztése feletti bánatában . . .

Molnár Töpi Kassára igyekszik, Toldy szds engedélyével vele tartok és viszem a kitüntetésj felterjesztéseket . . . Tölgyesy Győző ezredes úr személyesen veszi át Takácsék fegyvertényeit megőrkítő papírokat. Tölgyesy ezds úr saját parancsával megerősíti a 3 napos újhelyi pihenőnket . . .

Kassán újból körülnézek és hallom, hogy a kassai (bárczai) cső század is bevonult legalább 50%-s veszteséggel. Rohanunk körletükbe. A hírek itt is le sújtóak! Simon szds, szdpk orosz fogságba esett Munkácsra . . . A szdpság-ot Borovszky Tasziló hdgy vette át . . . Beszélgetve találok őket a századirodában, Karacs főtörm ismét nevet, mikor meglát. Ennek az embernek az arcáról semmi se tudja eltüntetni a jókedvet . . . Borovszky hdgy gyermekarcú frissen avatott tiszt, de már túlesett a tűzkeresztségen. Nem sokat beszél, komoly ember . . . Lábat ápolgatja, „csak” 120 km-t gyalogolt megmaradt embereivel az elmúlt másfél nap alatt . . . Karacs főtörm meséli, hogy Munkácsról visszavonulóban hozzájuk csatlakozott egy nagybajuszú csendőr százados. Nevét nem tudja. Az erőltetett menet során a bajuszos-t egy kerítés mellett ismeretlen támadók hasbaszúrták és

azonnal meghalt. Idő nem volt hosszas kutatásra, de a környékbeli gyanús elemek mind megkapták méltó büntetésüket . . .

— „Hát ilyen durva a háború Karacs!” —, mondom töprengve, majd katonaszerencsét kívánva búcsúzom mindkettőjüktől. — „Vigyázzon a hadnagy úrra, Maga idősebb és hosszú szolgálattal rendelkezik. Ez a fiú nagyon derékul viselkedett Munkácson, másoktól is hallottam!” —, kezetrázva búcsúzunk a folyosón.

Ismét közlekedési járőrrel térek vissza Ujhelyre. Molnár Töpi elfoglalt. Egy kis faluban, Kassától délre pihenő csendőroket látunk az út mellett. Megállunk és felismerjük őket, Ungváriak!!!
Ugrom ki a kocsiból, Bokros szds is köztük van. Lelkendezve indulok feléjük s Pista barátom és évfolyamtársam alumíniumkulacsot nyújt felém üdvözlésül. Jól meghúszom, valami átkozott erős kárpátj borovicska . . .

— „Van-e köztetek tanzászlóaljbeli csendőr?” —, kérdem örömmel. — „Van három is, valahol elmaradtak útközben s hozzánk csatlakoztak!” —, feleli Bokros Pista.

Elszakadt fiaim örömmel állnak fel, magammal viszem őket Ujhelyre.

Érdeklődöm az ungvári harcokról. Szörnyű lehetett!

— „Páncélosok ellen, ha azok egyszerre százával jönnek, nem lehet tenni semmit! Egyszerűen lerohantak minket! Hajnalban már nem volt német páncélelhárítás sem. Ki ahogy tudott, úgy jött velünk Kassa felé!” —

A veszteség súlyos, legalább 60%-a hiányzik. Csak a jó Isten tudja, mi lett velük, a tűzérési tűz verte agyon őket,

vagy nem bírták a visszavonulás kegyetlen tempóját . . . Vagy partizánok állták útjukat . . .

— „Az ungvári őrsparancsnok: Balogh József főtörzsőrmester a Bercsényi vendéglő előtt halt hősi halált, amint a hajnali szürkületben állásait rendezte a hídnál . . . Harckocsigránát telibe találta!” —, meséli Bokros szds.

Drága Bajtársak, honvédek és csendőrök, hősi és mártírhálált haltak, legyen áldott dicső emléketek:

vitéz László Dezső, vezérezredes, az hds pk-a;

Burza Béla, vk. őrnagy, V. hdt. vk. főnöke;

Boróczy Dénes, vk. őrnagy, a 13. ho. vk. főnöke;

Xantus György, hadnagy, cső. szak. pk;
Takács Ferenc, törzsőrmester, cső. szakasparancsnok;

Balogh József, főtörm., ungvári csendőr őrsparancsnok;

és a névtelen Ungvári Próbacsendőr.

. . . Ha egyszer Ungvár felszabadul s ez az idő is eljön, ha van isteni örök igazságszolgáltatás akkor a vereckei szorosan egy hatalmas bronzemlékművet kell felállítani, az emlékmű próbacsendőrzedest fog ábrázolni, amint megfordított puskával oroszláknént harcol a szovjet túlerő ellen!

Ezek a fiúk Hősök voltak egytől-egyig! Hűségesek, megbízhatóak, kötelességtudóak, szótlán, kemény harcosok, a magyarság értékei, kik életüket ott áldozták fel 23—24 éves korukban az ezer éves történelmi országhatáron . . .

A sátoraljaújhelyi pihenő végén Toldy szds, a rangidős szdpk összeállítja a név-

sort . . . 4 tiszt, 5 tiszthelyettes, 30 csendőr, az iskola hallgatói . . .

15%-a az egykori létszámnak, a többi alussza a Hősök örök álmát a Buzsora alatt, a Scerbin és a Ruski Vrech csúcsán, a vereckei templomnál, Martinka dombjain, Munkácson, Rákóczi városában, Ungvár síkságán, Csap mezőin . . .

Egy része súlyos sebekkel borítva küzdök az életért hadikórházaink fehér ágyain . . . A megmaradt szakasz sorakozik. Megköszönjük Molnár fhdgynak vendéglátást, a nagyszerű pihenőt, a kiváló gondoskodást . . .

A „zászlóalj” kivonul a miskolci országútra, hogy alkalmi járműveken be-

vonulhassan Budapestre sürgős karhatalmi szolgálatra . . . Vonat már nem jár . . . Debrecen térségéből idáig halatszik a világ egyik legnagyobb páncélos csatájának morajlása . . . Sokezer német és szovjet páncélos küzd a győzelemért . . . Az országút sodrában szomorú csendőr hírt hallunk: dr. Gönczzy László fhdgy páncélgránáttól találva Debrecen térségében hősi halált halt . . . Mi pedig menetelünk tovább . . .

Egy-egy pihenőnél fiaim változatlan eredetiséggel mosolyogva emlegetik hajdani századom jelmondatát: — „Csak drótkötelek vannak, idegek nincsenek!” A hit sohasem vesz ki belőlük!

HIVEN — BECSÜLETTEL — VITÉZÜL

MINDHALALIG!

MAGYAR ÉDESANYÁK!

Magyar Édesanyák! Veszélyben a bölcsőnk!
Fekete gyászruhát ne hordjunk Ne öltünk!
Szüljétek gyermeket! Nem egyet! Nem kettőt!
Három az Igazság! Köss három fejkötőt!

Hol többet ad Isten, örömmel vegyétek!
A kis fejkötőket örökké kössétek!
Ne pusztuljon Népünk! Inkább szaporodjon!
Magyar-nevünk soha! sehol! ne pusztuljon!

Ne adjatok módot gyermeksír ásáshoz!
Magyar nemzetünknek végpusztulásához!
Cafatnak nézzétek azt, ki gyermekgyilkos!
Azt, ki a Hazának áldozatot nem hoz!

Jövőbe nézzetek! Föl a magas Égbe!
Ha nem szülsz gyermeket, mi pusztul a végbe?!
Egy ősi magyar faj! Sok ezerév magva!
Most a gonosz népek lába alá rakva!

Akik ki-irtani akarják népünket!
Magukévá tenni minden értékünket!
Már a bölcsők helyett, koporsót gyártanak!
Anyák szent méhébe késeket mártanak!

Ősi gyökérzetünk köröskörül rágják!
Hogy kidüljön a Törzs! Örökre kivágják!
Magyar Édesanyák! Tiétek a Szentjog!
Hol Ti akarjátok, ott a mütét nem fog!

Anyáknak teremtett Isten Benneteket!
Szüljétek örömmel! Hazánknak gyermeket!
Körömmel! hogyha kell! el a vetélőkkel!
Gyermek-koporsókból nagyon jól élőkkel!

Magyarnak lenni kell! az Életjuss jogán!
Az, ki gyermeket öl! Krisztustalan! Pogány!
Gyermeké a Jövő! A menybéli-ország
Egy örökké tartó erős Magyarországg!

Magyar Édesanyákhoz írta Franciaországban 1964. dec. 23-án:
Hajas István

A csendőr áldozatkészség

A MKCSBK Központ az 1956-os nemzeti felkelés óta emlegeti azt a tervét, hogy nekünk nem elég csak az emigrációs szervezéssel foglalkozni, csak régi nagyságunk fényében élni, azt emlegetni s örökké csak emlékezni!

Nem, nekünk többet kell tenni annál, nekünk fel kell készülni arra is, hogy egy újabb „1956 október” ne érjen készületlenül. Az idők szava szólítani fog és belekednünk kell. Bajtárs, fordulj csoportvezetőddhez, vagy területvezetőddhez, ha részletes tájékoztatást akarsz kapni. Röviden ennyit: ha az idő eljön, az emigráns csendőrök egy küldöttséget fognak haza irányítani parlamenti minőségben és az emigráns csendőrök nevében.

Másik tervünk az, hogy csendőr ingatlan, farmot szerezzünk, amely minden csendőr saját tulajdona lesz és oda mindenki hazamehet. Oda beköltözhetnek nyugdíjas, egyedülélő Bajtársaink, a régi csendőr laktanya hangulatában élhetik életüket. Az elgondolás szerint ennek a farmnak olyannak kell lenni, hogy ügyes vezetéssel európai és más tengerentúli régi Bajtársunk és hozzátartozójának anyagi segélyezését is biztosítsa. Egy része felparcellázásával megszülethetik a „Hungarian Gendarmerie” nevű község is, mint ahogy „Bismarck” és „New Germany” stb. nevű német települések is megszülettek a Niagara vidéken Kanadában, az amerikai—kanadai határon.

Azonban mint mindenhez, a küldöttség és a csendőr ingatlan sikeréhez is anyagi alap kell. Bajtárs, az ukránoknak, öreg amerikai magyarjainknak mil-

lióik vannak! Nekünk csak annyi kell, hogy a küldöttség 6—8 tagjának úti-költsége biztosítva legyen. Ez az összeg hozzávetőlegesen \$5,000.00.

A MKCSBK Vezetősége \$25.00-t kér az USA-ban és Kanadában élő Bajtársainktól erre a célra. Mondd, mennyit szoktál kifizetni évente biztosításokra? Mert ez a terv is a biztosításokhoz tartozik. Ha 200 Bajtársunk befizeti ezt az összeget, akkor már meglesznek a küldöttség útjához szükséges anyagiak.

A MKCSBK Központja minden Bajtársunknak egy művészi, díszes oklevelet küld emlékül és elismerésképpen azoknak, kik ezt az összeget befizetik. Ez az oklevél bármelyik csendőrotthon díszévé válik: a Csendőr Áldozatkészség Emléklapja!

Ha azonban az idő események nélkül elszalad és 1970-ben sem történik változás szülőhazánk életében, akkor a küldöttségi alapból az amerikai—kanadai határon 100 holdas farmot vásárolunk nagy házzal a fent említett célokra.

Bajtárs érts meg bennünket és segíts megvalósítani terveinket!

Küldd \$25.00 adományodat, tengerentúliak anyagi helyzetüknek megfelelő összeget központunk címére „Küldöttség” megjelöléssel.

A MKCSBK Vezetőség tiszteleg a Csendőr Áldozatkészség nagysága előtt!

A fenti célokra a mai napig a következő adományok folytak be:

Antalfy Pál őrnagy Bajtársunk 5.000 ausztrál font értékű vagyonát végrendeletileg a fenti célokra íratta. (Az összeg

kb. \$13,000.00.)

Csordás János szakaszvezető Bajtársunk \$1,000.00-t ajánlott fel, melyből 100 dollárt már befizetett.

A többi adományok: T. D. alez. \$6.02, v. K. Gy. ezds \$10.00, v. Sz. K. szds \$25.00, K. L. főtörm \$30.00, V. Gy. főtörm \$10.74, D. J. törm \$5.36, Calgaryi csoport \$35.00, dr. R. B. szds \$26.75, dr. v. U. L. alez \$10.00, v. Cs. E. szds \$25.00, Montreali csoport \$30.00, B. Gy. szakv \$25.00, v. P. J. alez \$3.83, v. K. J. alez \$5.00, P. F. szakv \$25.00, Western Ausztráliai csoport \$35.70, dr. N. Z. szds

\$5.00, K. K. örm \$25.00, Franciaországi csoport \$70.00, D. P. szakv \$25.00.

A befolyt végösszeg jelenlegi állása kamataival együtt: \$545.68.

A torontói csoport a fenti célokra \$300.00-t, a buenos airesi csoport \$200.00-t öriz pénztárában. Kérjük mindkét csoportot, hogy a megajánlott összeget utalják át központi kezelésbe.

Bajtársak, hiszünk a Csendőr Áldozatkészségben, a magyarok Istene megsegít!

1965. január 1.

A MKCSBK Vezetőse

TANYÁTÓL AZ ŐRSIG

(Folytatás)

Mosolyogva adtam neki igazat, majd az alkalmat megragadva, egy fogatot kértem tőle. — Rövid gondolkozás után bólintott; két vemhes áll az istállóban, kocsi is van, de kocsis? . . .

— Az nem is kell, csak a határt akarom megnézni. —

— Nyomban itt vagyok, felelte s azzal elsietett. —

Haza rohantam s mint a tolvaj, kapkodva gyűrtem zsebembe a szüleim esküvői, valamint a menyasszonyom fényképeit, majd apám pisztolyát. —

Ajtónk előtt vártam a fogatot, mely máris odafordult. — Felültem a kocsira s a két vemhessel befordultam az araszidűlőre, melynek két akácfasora a nagyerdőig vezetett. —

Míg a határ szépségében gyönyörködtem, számtalanszor feltettem magamba a kérdést, hogy vajon helyes-e az elgondolásom? — A válasz mindig „igen” volt. — Végül is már belefáradtam s türelmetlenül vártam azt az időt, hogy az erdőhöz érjek. — Az erdősarkánál leugrottam a kocsiról s hagytam, hogy a lovak tovább menjenek. — Az erdő mélye felé bandukolva, gazt és száraz gallyat kapargattam össze s azt az egyik kis

tisztáson — bokroktól védve — meggyújtottam. — A tűz mellé ültem és a menyasszonyom fényképeit a füstös lángok közé dobtam. — Utolsónak a szüleim házassági fényképe került a kezembe. — Midőn azt is el akartam égetni, úgy éreztem, hogy valaki azt súgja: „ne tedd!” — Néztem a képet, közben a zsebemből előhúztam a pisztolyt. — Amíg a szüleim boldogságát ábrázoló képet bámultam, a pisztolyt a halántékom felé lendítettem. — Abban a pillanatban pintha vassatú kapta volna el a karom. Hirtelen apámra gondoltam! — Amíg homlokom lázban égett, minden porcikám remegett. — Kétségbeesve, félve néztem a csuklómat szorító kar felé, mikor is egy csendőr kakastoll bokkrétát pillantottam meg a fejem fölött. — Világos volt előttem a helyzet. — Minden erőmet összeszedtem, hogy a csendőrt leteperjem és vele is végezzek. — Sikerült is őt a földre rántanom s ott birokra kelt velem. — Én csak annyit szerettem volna elérni, hogy a pisztolyom csövét feléje fordíthassam. — Lehetetlen volt! — Közben arra gondoltam, hogy elszaladok. — Abban a pillanatban mellettem termett a másik csendőr — Lefegyvereztek. — Ugy álltam előttük lesütött szemmel, mint a házat felgyújtó gyermek.

A beállott kínos csönd után, az egyik cső felsóhajtott. — Imre, Imre! —

A hang, régi időkre emlékeztetett vissza. — Kíváncsian a hang irányába főltekintettem és az idősebb csendőrben nagyon ismerős arcot fedeztem föl. — Amíg az elmúlt emlékeimet idéztem, lelki szemeim elé, emígy szólt: „Én vagyok Imre, én. — Magamkívüli örömmel

felkiáltottam: Törzs úr!” —

Ő volt, aki a tanyai iskola előtt mindnyájunk helyett csak Tercsi Pistát ültette maga mellé a nyeregbe és a nagy hóban — mindnyájunk haragjától kísérve — elporoszkált. — Mint ismerősnek, én is hiába lökdöstem föl a két ujjam, — jelélül annak —, hogy a cselekvéséhez hozzászólni valóm van, leintett azzal, hogy „nektek van fogatotok és Pista lakik a legmesszebb”. —

Szemeiből láttam, hogy örül annak, miszerint felismertem őt. — Fájdalmas mosollyal felém indult. — Érzelmének a kifejezése végtelenül meghatott és lélekben átszellemülve hozzá rohantam s én az ő kitárt karjaiba vetettem magam. — Olyan érzéssel szorított magához, mint valamikor édesapám és kedves szavakat mondott felém azon idő alatt, míg kikísért az erdőből.

Elesodálkoztam azon, hogy a fogatom ott áll. — Kérdőn néztem a két emberre. A törzs úr így szólt. — Nem ördögi mesterkedés . . . és folytatta: Ott, az erdőszélen pihenőt tartottunk. — Láttuk, hogy jössz, de azt is láttuk, mikor a kocsiról leugrottál és a lovakat magukra hagytad. — Ez nagyon gyanús volt nekünk, miért is járőrtársam a lovakat megállította, én pedig utánad siettem. —

Könyörgőn a következő szavakkal fordultam hozzájuk: Kedves uraim, jól tudják Önök, hogy rámnézve mit jelentene az, ha ez a meggondolatlan cselekedetem a környék, de főként, ha az édesanyám tudomására jutna! —

Nem hiszem, hogy — szólt a törzs úr — rajtunk kívül ember fia tudna az esetről. —

Nagyon kérem mindkettőjüket, nyug-

tassanak meg, hogy e szomorú esetről rajtunk kívül nem fog tudni senki. —

Szavaimra a jt. a parancsnokára tekintett, aki a földet nézve, gondba mélyedt. — Rövid idő után fölemelte a fejét és szigorúan emígy szólt: Egy föltétellel Imre! —

Mi legyen az, kérdeztem sápadtan?

Ha itt, nekünk ígéretet teszel, hogy hasonló gondolatokkal nem fogsz soha többé foglalkozni! —

Köszönöm törzs úr — fogadtam gondolkodás nélkül — s öklöm a szívemre szorítottam. — A nagy kő leesett a szívemről s csak akkor ébredtem tudtára annak, hogy az erdő valóban él s visszahangzik a röpködő madárkák énekétől. —

Amikor a jt. a lovakkal az én kocsimhoz ért, a törzs úr felém fordult s a következőket mondta: a mi utunk is a tanyátok felé vezet. — Ha nincsen ellene kifogásod, veled megyünk. —

Sőt! . . . válaszoltam s örömmel készítettem kocsimon helyet az ő számukra. — Lovaiukat a saroglyához kötötték s felültek mellém. —

Lehet, hogy mindhármunkat a közelmúlt pillanatai merítettek gondba, de jobbra-balra nézelődve úgy tettünk, mintha a természetben gyönyörköd-nénk. — Így értünk el a Sudi patakhoz, melynek gyér hullámain megtört a napsugár. —

Mikor a patak hidjára értünk, a törzs úr elővette a pisztolyom s a következő szavak kíséretében a patakba dobta: fogadalmunkhoz tartozik. — E pillanatban úgy éreztem, hogy sok-sok mérföld választ el a közelmúlttól! — Ezzel egyidejűleg a jv. nyelve is föl-

dódott. — Ifjú életének elbeszélésébe kezdett. —

Midőn a tanyánkhoz közeledtünk, lelki szemeimmel láttam, hogy az ő fiatal-sága nagyban hasonlít az enyiméhez. Tanyánk kihaltan fogadott bennünket.

A sürgős mezei munka, minden ép-kézláb embert a határba kényszerített. Szégyenérzet futott végig rajtam arra a gondolatra, hogy a földünkön szorgoskodók közül csak én hiányzom.

A járőr elköszönésekor, a jv. így szólt hozzám: Imrém, helyénvaló lenne, ha őseid nyomdokait követnéd és az őseid időkénti meglátogatását — most velünk tartva — megkezdenéd. — Édesanyád sem tart vissza és a Tanya is üres.

Ugy tettem mintha gondolkodnék, de lélekben egy hatalmas mentsvárat állított elém s máris buzgón adtam helyt óhajának: Nyomban itt vagyok! —

Az istállóban eloldtam Keselyt a já-szoltól és csak úgy, szőrén lovagoltam utánuk. — Mikor kiértünk a nagy útra, arra lettem figyelmes, hogy a felénk közeledő kocsin édesanyám ül. — Vágtában közeledtem hozzá. — Már messzi-ről fölismert és a kendőjét lobogtatva üdvözölt. — Elmondta, hogy semmi rendkívüli eset nem történt vele, csá-pán a rossz érzése nem engedte, hogy tovább utazzon. — Viszont az nagyon meglepte, hogy engem lószőrén ülve, két csendőr között látott. — Jókedvűen magyaráztam, hogy miről is lévén szó s azt a közben hozzánk érkező járőr is bizonyította. — Jóhangulatomban, a járőrtől megkérdezte, hogy nincs-e ellene kifogásuk, ha elkísér? — Tervét a csendőrök örömmel vették s utána mint egy vásári karaván, nyargaltunk az őrs felé. —

Mikor az őrs nagykapuja előttünk ki-nyílt, a lovász ámultából elfutott s rövid idő elteltével megjelent az őpk. Mint ismerősüket, szívélyesen fogadott bennünket. —

Az őrsre beosztott csendőrök bemutatása közben, az őpk. felesége is oda-jött, ki a kölcsönös bemutatkozás után édesanyámat magával vitte a lakásuk-ra. —

Az őpk. mintha a gondolatomban lá-tott volna, a csendőrséget kezdte elmé-lyesen bemutatni. — „A m. kir. csend-őrök katonailag megszervezett őrtes-tület. — Feladata a személy- és vagyon-biztonság megóvása, a béke- és a köz-rend fenntartása, stb., stb.” — Nyom-ban példákkal igyekezett megvilágítani bizonyos szavakat. — Közben az én te-kintetem véletlenül a könyvvállványra tévedt, melynek tetemessége megle-pett. — Ezt észrevette rajtam s elmo-solyodva emígy szólt hozzám: No, ezek nem mind tankönyvek. — Ezek Jókai, Mikszáth, Gárdonyi és több, más írók, költők könyvei, melyeket akkor veszünk kézbe amikor a hivatalos foglalkozási idő elmúlt. — Bámulatomban közben ka-ron ragadott és a gondosan kiépített te-nyálya elé kísért. —

Az öröm kitört belőlem. — Parancs-nok úr! . . . Jövök! —

Elnevette magát s miután a vastag bajuszán pödört egy keményet, egyked-vűen biztatott. — Csak jöjjön uram, jö-jjön. — Mint polgári személy, nem lesz egyedül. —

Nem? kérdeztem gyanakvón. — Nem bizony. — Van sok jó barátunk s ők fölváltva jönnek játszótársnak. —

Hirtelen a keze után nyúltam s azt

két kézzel megszorítva, mondtam kö-zszónetet a meghívásért. —

Hazafelé menet, olyan mélyen elgon-dolkoztatott a nap eseménye, hogy a mellettem ülő édesanyámról teljesen elfelejtkeztem. — Felrettentem, mikor reám szólt. —

Már megint olyan gondban vagy, mint akinek hat férjhez adandó leánya van! — Ugyan mit töröd a fejed? —

Függönyként gördült arcomra a szé-gyenevér. — Igaza van. — Miattam hány-szor volt könnyes a szeme, hány-szor vir-rasztott éjszakákon át? — De mit mond-jak neked Te drága szülő? — szakadt föl bennem a sóhaj!? — Az igazat? — Azt, hogy alig pár órával ezelőtt pisz-tollyal fenyegettem meg a fejemet? — Azt, hogy a csendőrök egyike hozott visz-sza a temetőből? —

Anyám tekintetét éreztem magamon és kényszer mosollyal úgy tettem, mint-ha álomból ábrednék. — A keze után nyúltam és színeli fontoskodással kezdtem. — Bocsáss meg drága jó Anyám, de nagyon elgondolkoztatott az, hogy miként lehet azokkal az alárendel-tekkel szemben fegyelmet gyakorolni, akikkel leülünk játszani? — Mikor azon-ban hivatalos dologról esik szó köztük, úgy állnak a pk. előtt, mint a szobor! —

Anyám legyintett. — Te még mindig egy harmonikus lélek vagy, aki az ese-tek, a történetek fölött mérleggel fon-tolgat. — Szeretném, ha végre megér-tenél! — Minden emberi lénynek első és a legfontosabb kérdés az életének a fenntartása. — Az eseteket, a története-ket pedig legjobb, ha úgy vesszük, imnt az időjárás; jött s ment! —

Boldog voltam, hogy figyelmetlenség-

gem ezzel az enyhe feddéssel befejezést nyert. — Megértően helyesletem, majd hirtelen felejtteni igyekeztem őt a kérdésével. — Nagyon kíváncsi vagyok, hogy miként érinti az öpk. esti szórakozásra történt meghívása? —

Rám pillantott és hosszan merengőn a fogat elé nézett. — Szótlansága azt sejtette velem, hogy a kérdésemet nem értette. — Kérdezni akartam, de közben felém fordult s emígy szólt. — Hogy hogyan érint? — Hát elmondom. —

Reggel kocsióra ültem s a rosszérzés visszahozott. — Most pedig csodálkozom azon, hogy lélekben, kedélyben ki vagy cserélve! — Ezt még az arcszíned is igazolja. — Ugy érzem, hogy mindezt nekik köszönhetem. — Arra azonban figyelmeztetlek, hogy ők játék és szórakozás közben is komolyak! — Ingadozást nem ismernek. — Sakkozásban nincsen visszalépés és kártyázásban kibeszélés! — Jellemből fogsz vizsgálni. —

Megrökönyödve hallgattam szavait s azokat többször is elismételgettem magamban. —

Odahaza levél várt. — A cukorgyár sürgetett, hogy jelentsem be a vetésterületet. — Régóta ma, először ebédelttem jó étvágyal és mohón. — Siettem, mert az esti szórakozás kíváncsivá tett. — Nem is annyira a szórakozás, hanem valami megmagyarázhatatlan vonzalomba vegyült érdeklődés vett rajtam erőt. — Amint az utolsó falatot lenyeltem, kocsióra ültem, hogy a várost mielőbb megjárjam. —

Édesanyám, valószínű úgy sejtette, hogy — hosszú hetek eltelte után — Ilonkát fölkeresem és majd csak az éjjel kerget haza. — Legalább is ezt értettem

szavaiból, amikor uzsonnatájt a tanya udvarán fogadott. — Hogy-hogy? —

Megígértem, hogy úgy 17 óra tájt ott leszek . . . feleltem a legtermészetesebb hangon. — Láttam, hogy teljes lényében fölvidult. — Hogy öröme teljesebb legyen, a jókora darab kenyérhez arányit leszeltem a füstölt szalonnából, lóra ültem s indultam az őr felé.

A pernyesi csárdánál leszálltam a lóról, hogy a torkom leöblítem. — Közben egy kerékpáron közeledő egyenruhásra tapadt a szemem. — Alig emelkedett ki a domb mögül, a törzsőrmester ismertem föl benne. — A viszontlátásnak mindketten örültünk. — Siettem neki újságolni, hogy az őrre igyekszem. — Izgatottan hadartam; nem rosszból. — Az öpk. hívott meg egy kemény kuglipartira. —

Valóban? — kérdezte meglepetve. — Nem tréfálok! —

Igazán örülök neki. — Erről egyáltalán nem tudtam. — Hozzad igyekeztem ezzel a két könyvvel, amit a táskámban tartok. — De így még jobb, csak gyere!

Elindultunk. — Szemnek furcsa lehetett a kerékpáros cső után baktató lovas. — De hol voltunk mi ettől a szürke képtől? —

A kis falut megközelítve, már hallottuk a kugligolyók hatalmas dübörgését, mire a kíváncsiság még jobban a sarkamba taposott. —

A pk. humoros jókedvvel fogadott és mosolyogva a fülembé súgta; partneromnak vártam. — Jól gyürekezzen föl, mert az ellenfél nagyon erős! —

Akaratlanul elnevettem magam, mert hiszen . . . kugligolyó a kezemben még soha sem volt! — Amikor tudomására

hoztam, erélyesen letorkolt! — Az nem számít! — Fontos a kézügyesség és a pontos számítás. —

A pályán valóban komoly mérkőzés folyt. — A szomszéd és a segédjegyző mérte össze tudását a két csendőrrel. — Bámultam a kuglizó tehetségüket és mosolyogva gondoltam magam közéjük, amikor is a pk. hozzám lépett s így szólt: Látom, gyanakvással nézi, de hiába, a tandíjat meg kell fizetnie! — Már is beosztott a polgáriak közé. — A segédjegyző ez ellen méltatlankodva tilnekozott. —

Húzzunk! — szegezte le a szomszéd. — Az egyik cső. kezéből ő húzta ki a hosszabbik szál gyufát. — Ez azt jelentete, hogy a sors a két cső. mellé rendelt. —

En, úgy hittem, hogy a sikeres találat, az erőteljes dobástól függ. — Megmarkoltam a golyót — amúgy magyarosan — és egy-két lendítés után, az útjára bocsájtottam. — Golyóm a golyó-

fogó oszlopnak, onnan pedig a szomszéd cseréppel fődött sertésóljának a tetejére pattant! — Erre a szomszéd a torkán egy erőteljeset köszörült és kijelentette, ha továbbra is így folytatom, akkor ügyvédet fogad! —

A kugligolyó előkerült. — Utána komoly oktatásban volt részem. — Hasznomra is vált, mert a következő dobásoknál találatom is volt. — Közben a káromon iszonyú fájdalmat kezdtem érezni. — Végül is kénytelen voltam kijelenteni, hogy nem bírom tovább! — Általános jóhangulat közepette elbúcsúztam. —

Tanyánk sarkánál Édesanyám Borzó Mari nénémmel beszélgetve várt rám. — Köszönésemet Mari néném azzal fogadta, hogy; repesdve vártuk, gondolva, hogy lószőrén hozza a szíve választottját! —

B—76

(Folytatjuk)

Októberi szabadságünnep a vasfüggöny-nél

A Christiana Hungaria (Gráz) és a Grázi Magyar Egyetemisták Szövetsége 1964. október 25-én Nagyfalván (Mogesdorf), Burgenlandban ünnepelték az 1956. októberének szabadságünnepét. A község 500 méterre fekszik a vasfüggönytől. E község határában folyt le a nagy szentgotthárdi csata 1664. augusztus 1-én, ahol az egyesült európai keresztény haderők győzelmet arattak a tízszeres túlerőben levő török hadsere-

gen. A csata színhelyén, 1841-ben felállított fehér keresztbe vésett betűk magyar, német, latin és francia nyelven hirdetik a kereszt győzelmét a félhold fölött. 1964. augusztus 1-én ünnepelték az európai szabad nemzetek a győzemes szentgotthárdi csata 300 éves évfordulóját, Mogesdorfban. Az ünnepélyre még a volt ellenség, Törökország is delegátust küldött. A „magyar kormány” még a szentgotthárdi tanácselnöknek se adott

engedélyt az ünnepélyen való részvételre.

Október 25-én 7.30-kor a már napokig tartó esős idő ellenére is egy autóbussz 60 személlyel indult Grázból Burgenland irányába. Nagyfalva (Mogesdorf) zászlódszben várta a magyarok érkezését. Község iskolaigazgatója és több idős nagyfalvai magyarul üdvözöltek bennünket. Az ünnepély Istentisztelettel kezdődött, a község templomában, ahol a hívek magyarul és németül énekeltek. Részemre különösen megható volt, amikor a mise végeztével a község iskolásgyermekai tovább a templomban maradtak, az oltár előtt térdelve, kis kezeiket összetéve rózsafüzért imádkoztak Hazánk felszabadulásáért. 11 órakor ünnepi megemlékezés volt a község mozitermében. A moziterem a község lakossá-

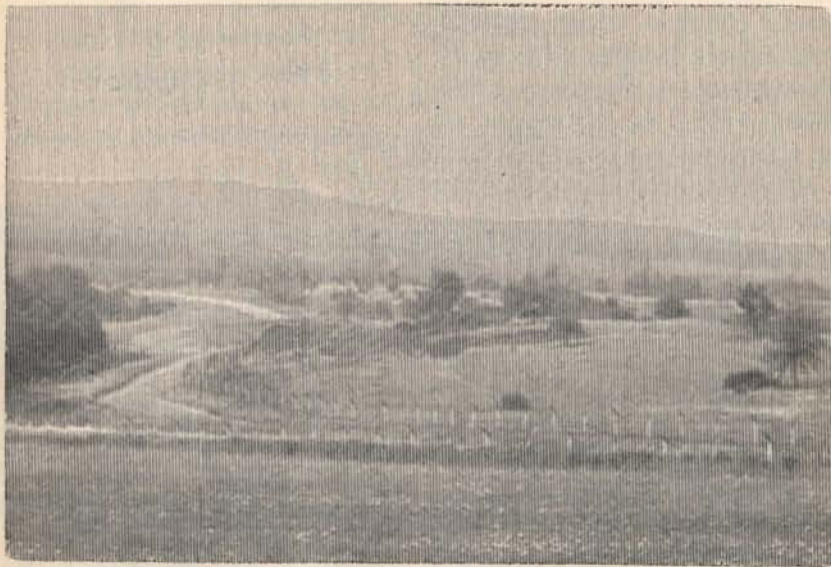
gának részvételével zsúfolásig megtelt. Az ünnepi beszédet Lengyel Béla, altábornagy úr mondta. Altábornagy úr német- és magyarnyelvű beszédében rámutatott arra a mérhetetlen véráldozatra, amelyet Magyarország a nyugati kultúra megmentése érdekében hozott. Az emigráció feladata az 1956 szellemét a világ közvéleménye előtt ébrentartani. Köszönetet mondott az osztrák népnek a menekültek befogadásáért. Végül Makk Tibor operaénekes magyarul és németül énekelt zongorakísérettel. Ünnepély után közös ebéd volt a község vendéglőjében. Ebédután kísértünk a vasfüggönyhöz. Osztrák csendőrök figyelmeztettek, hogy ne zárt sorokban menjünk a határ felé. Közben az őrtornyok lakói idegesen távcsöveztek. Szentgotthárd határa a sok esőzés miatt víz

alatt állt. Hallottuk Szentgotthárd harangjait. A határsáv csendje, a drótakadály a háború tűzszüneteinek idejére emlékeztetett. A kétsoros drótakadály között vannak az aknák lerakva, amelyeket a fű magasan benőtt. A belső drótakadály előtt pár méter széles homoksáv van, amely arra szolgál, hogy megmutassa a lábnyomokat határsértés esetén. A határ közelében minden fát kiirtottak. Minden 3—400 méterre áll egy vas őrtorony, mint népidemocskrája vívmánya. Milyen hasznos kirándulóhelye lehetne ez U Thanélnöknek, aki New York-i üvegpalotában gondosan ügyel arra, hogy az aknazár építetőit egy elcsúszott szóval meg ne sértse. Álltunk csendben a világ szégyenfala előtt, mintha temetésen lettünk volna. Szentgotthárd felől ijedt kányák repültek. A határ fölött följebbhúztak az ég felé, mintha csak tudták volna, hogy alattuk gyilkos aknák vannak. Délután 3 órakor zuhogó esőben helyeztük el a koszorút az európai emlékműre, amely egy magaslaton áll, közel a vasfüggönyhöz. A koszorúletétel után Hazánk felé fordulva párperces csendes imával emlékez-

tünk világháborús és az 1956-os szabadságharc hősi halottaira. Az eső miatt a közelj kápolnában folytattuk imánkat hősi halottainkért. Mint a harc 1664-ben, úgy az ünnepély is az európaiság gondolatában folyt le. Mint a budapesti szabad rádió 1956-ban utolsó szóként sugározta Nyugat felé: — „Mi meghalunk Európáért”. — Az ünnepély után a község iskolaigazgatója a helyszínen előadást tartott az 1664-es harc lefolyásáról. Pontosán megmutatta azokat a helyeket, ahonnan az egyes európai keresztény haderők a törökök leverésére indultak. Utána az egyesületek vezetői mondottak köszönetet Nagyfalva lakosságának a kedves fogadtatásért és az együttérzésért. Az autóbusszból még egy pillantást vetettünk rab Hazánk felé és elindultunk Gráz irányába. Mint minden évben, úgy az idei Mindszente napján is felkeresem Hadnagy István csendőrtiszthelyettes Bajtársunk és a többi magyar Hősök sírjait a grázi hősök temetőjében. Gyertyákat és virágot viszek.

Igaz bajtársi köszöntéssel:

B—231

A Vasfüggöny az Irottkőtől délre, dupla drótsövény az aknamező két oldalán, háttérben a géppuskás őrtorony (MKCSBK küldöttség felvétele, 1964.)

Ne csüggedj pajtás...

Bodó Antal

Ne csüggedj pajtás, nincs itt a vég!
Lesz még felettünk tiszta, kék ég!
Csak erős legyen szíved, karod,
Élni vágyásod s akaratod!
Szívedbe zárva legyen hazád;
Ökolben kezéd, ébren a vágy.
Csak egyet akarj; szabad hazát
Magyar éneket, magyar imát.

Ne csüggedj pajtás lesz kikelet,
Fakaszt a tölgy még festő rügyet.
Ha öreg fáját megöntöződ,
Élet-nedvet kap a száraz rög,
Gyökerét mélyen leereszti,
Pusztító vihar ki nem veti!
Csak egyet akarj; ápolod a fát,
Szeresd nemzeted, szeresd hazád!

Ne csüggedj pajtás, nincs rá okod,
Szekeünk rúdját te is fogod.
Kátyuba jutott bár a kerék...
Feszüljön neki minden derék!
A száraz útra könnyen tesszük,
Ha közös erőnk hittel hisszük,
Csak egyet akarj erős hittel,
Szabadon élni a nemzettel!

Ne csüggedj pajtás élni fogunk!
Bár egyre ritkul, gyérül sorunk,
De új kalász nő, acélosabb,
A régi nyomán újabb fakad,
Az eke majd új barázdát vág,
Magyar földön rohan majd Vág!
Csak egyet akarj; magyar nótát,
Magyar Kárpátot, magyar rónát!

Ne csüggedj pajtás, még akkor sem,
Ha otthon mostan könnyes a szem.
Ha kéneső lesz, vagy döghalál,
Ha atom robban s a szív megáll!
Magyarok élnek még akkor is,
Mert szétszórva vannak, mint a hit,
Csak egyet akarj s védj szívedbe;
Magyarnak maradj idegenbe!

Ne csüggedj pajtás, bízva bízzál,
A kételkedőkre ne hallgassál.
Megalkuvással kezet ne fogj,
Ha akaratod ereje fogy.
Ne nézd a „Várost” a lángolót
Hátra ne fordulj, Te Magyar Lót!
Csak egyet akarj, azt hirdessed;
Feltámadását a nemzetnek!

Hírek, közlemények, szerkesztői üzenetek...

Edmontonból (Alberta, Kanada) kaptuk a következő levelet: — „... Még annak idején férjemnek panaszkodtak az argentinai bajtársak, hogy nem kapják meg az Európában feladott Bajtársi Le-

velet. Férjem felajánlotta, hogy legközelebb majd ő továbbítja Kanadán keresztül. Azóta Argentínában pontosan megkapták a lapot. Férjem 1960-ban meghalt, azóta én továbbítottam s tovább-

bítom ma is. özv. Bagoly Andrásné.” — A MKCSBK Vezetőség hálás szívvel mond köszönetet özv. Bagoly András alhadnagyné Bajtársnőnknek a fenti nemes és megható munkájáért, amelyet Bajtársi Levelünk Dél-Amerikába való irányításával végzett. Kérjük, vigyázzon a derék Bagoly gyerekekre és Önmagára. Férje emlékét megőrizzük! Ott meszsi fent az örök északi fény világítson neki!

Gyászír. Sydney-i (Ausztrália) bajtársaink november 22-én kísérték utolsó útjára a sydneyi magyar temetőbe vitéz Tarnai Miklós lovas őrmester Bajtársunkat. Tarnai Bajtársunkat 52 éves korában hosszas betegeskedés után szóltotta el az Ur. A sydneyi bajtársain kívül az őhazában özvegy, öreg édesanyja és húga gyászolják. Adjon az Isten örök nyugalmat Nekik, emlékét megőrizzük!

Ami a Bajtársi Levél első amerikai számából kimaradt:

A MKCSBK Vezetőség tiszteleg a következő csoportok előtt:

Melbourne, Victoria, Ausztrália, az első nagylétszámú ausztráliai csoportunk most ünnepelte 15 éves fennállását. Boicsánatot kérünk, hogy az első felsorolásból nevük szerkesztői elnézés következtében kimaradt.

Frankfurt, Main, Németország. Itt szórványba tömörült Bajtársak élnek.

A Braziliában az idej csendőrnapon

avatásra kerülő csendőr zászló nem azonos a Kanadában őrzött cső zászlóval, mely Tölgyessy Győző vezérőrnagy úrtól került hozzánk örökségképpen megörzésre. Több csoportunk rendelkezik hazai vagy idekint avatott saját zászlóval. A csendőrzászlókról a közeljövőben részletes tudósítást adunk.

A MKCSBK központi karácsonyi akciójára \$300.00 folyt be. Ebből az összegből 18 Bajtársunkat, vagy hozzátartozóját részesítettük karácsonyi segélyben, közülük 13-nak ment az őhazába. Hazai rászoruló és nélkülöző Bajtársaink címeinek felderítése folyamatban van. A segélyezették közül 10 legénységi Bajtárs volt.

A karácsonyi akcióra és a Bajtársi Levelre működésünk első három hónapjában több, mint 1,000.00 dollár folyt be a MKCSBK pénztárába. A segélyezésen kívül háromszor ki tudtuk adni a Bajtársi Levelt is nyomtatásban.

A MKCSBK Vezetőség tiszteleg Bajtársaink és Csoportjaink nagylelkű adományaiért!

A celevelandi Magyar Társaság „Árpád Irodalmi Pályázat”-án Csepi Béla ezds és vitéz Tamáska Endre szds bajtársaink díszoklevelet nyertek, Kövendy Károly szds, a B. L. szerkesztője pedig ezüstérmét nyert a beküldött pályaművek alapján.

A MKCSBK Vezetőség működése első három hónapjában több, mint 400 levelet írt meg, ill. válaszolt meg. A központ minden levelet azonnal megválaszol, az

adományokat levélben köszöni meg és hivatalosan nyugtázza a B. L.-ben.

★

FONTOS KÖZLEMÉNYEK: A kiadásra kerülő és előző számunkban ismertetett csendőr történelem könyv kiegészítésre szorul. Kérjük Bajtársainkat, hogy legyenek segítségünkre az adatok beszerzésében és ajánlják fel a birtokukban lévő naplókat, könyveket, dokumentumokat, zsebkönyveket, Csendőrségi Lapokat stb. használatra. A beküldött anyagot mindenkinek visszaküldjük! Ezenkívül mindazon Bajtársak, akik ún. „exponált” helyen szolgáltak, vagy olyan dolgokat tapasztaltak, amit fontosnak tartanak a könyvben való megjelenésre, írják le minél részletesebben és küldjék el a MKCSBK Központ címére.

★

Kérem mindazon Bajtársainkat, akik felvilágosítással tudnak szolgálni, hogy a II. világháború végén hány csendőr esett hadifogságba (Keleten és Nyugaton), mennyi tért haza, mennyi pusztult el ott; vagy pedig, akik tudnak valami hiteles statisztikát erre vonatkozóan, azt is közölnék velem levélben. Cím: Capt. Enre v. Tamáska de Baranch, 2831 Espy Ave., Pittsburg, Pa., USA, 15216.

A fenti hadifogoly adatok is történelemkönyvünkhöz szükségesek!

★

Bajtárs ébresztő! A 24-ik óra közeledik! Nagy a késedelem, tennivalónk sok! Itt a cselekvés ideje! Mint előbb írtuk, a MKCSBK Központ sohasem parancsol, sohasem rendelkezik, hanem csak kér.

Most nyomtatékosan kérünk a következőkre:

1. Ül le íróasztalodhoz és készítsd el előző számunkban ismertetett 8 rovatos listádat „népi veszteségeink nyilvántartásba vétele” tárgyában. Sorold fel rokonaidat, bajtársaidat, ismerőseidet, falubelieidet, kik életüket vesztették a II. világháború után kommunista beavatkozás folytán.

2. Lépj be tagnak az „Amerikai Magyar Szépmíves Céh”-be és küldd 10 dolláros adományodat Wass Albert professzor úrnak. Címe: 3837 S. W. 1st Ave. **Gainesville**, Florida, USA. Európai bajtársaink, vagy más tengerentúliak is beléphetnek, ha elbíráják az évi 10 dolláros tagsági díjat.

3. USA-beli és kanadai Bajtársaink küldjék el \$25.00 adományukat a „csendőr küldöttségi alap”-ra. Címünk: „MKCSBK” Hungarian Veterans, P. O. BOX 65, **Islington**, Ont. Canada. Tengerentúliak küldjenek anyagi tehetségük szerint.

4. Anyagi erődhöz mérted támogatod adományoddal a MKCSBK központi segélyalapot és a „Bajtársi Levelet”. Kéthavonta csak úgy tudunk megjelenni, ha a bajtársi áldozatkészség előteremt a szükséges anyagiakat. Eddig csak Bajtársaink 10 százaléka járult hozzá a költségekhez. Reméljük, a többieké is következik. Bajtárs, ne feledd: hazát szolgálni lehet munkával, fegyverrel, életáldozattal, de lehet anyagi áldozattal is. Adományoddal hivatalosan elszámolunk és részese leszel szülőhazád felszabadulásának!

★

Bajtárs, bízz a MKCSBK Vezetőségében, melynek 8 tagja önzetlenül anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzi Világszer-

vezetünk nyilvántartási, tájékoztatósi, segélyügyi szolgálatát és összefogva nagy nemzeti emigráns szervezeteinkkel, Magyarország felszabadulását óhajtja elősegíteni!

★

A Bajtársi Levélben megjelenő hírek, cikkek, felhívások, kérelmek nem jelennek katonai titkot, arra azonban ügyeljünk, hogy a B. L. ne kerüljön ellenségeink kezébe, akik azt ellenünk kihasználják!

★

Magyar emigráns humor:
Hruscov görög neve: Demosthemes.
Magyarul: De most te mész!
Moszkvában fellendült a fodrászipar, már a kopaszokat is nyírják.
Kinek van abszolút hallása? Aki hallotta Hruscov lemondását.

★

Egyik legkedvesebb emigráns újságunk, a Münchenben megjelenő „Magyar Nők” szerkesztője: Fekete Sándor most ünnepelte 65-ik születésnapját. A jókívánságokhoz az emigráns csendőrök is csatlakoznak!

★

A kanadai Montrealban megjelenő „Északi Fény” c. sajtószemle értékes munkásságát méltatta a La Patrie című kanadai francia lap. A lap hasábjain Magyarország, mint rabnemzet szerepelt. Az Északi Fény szerkesztője: Dr. Csery C. Mihály ezenkívül egy remek kis füzetet lepte meg az emigrációt: — „A magyarság küzdelmének méltánylata a Zrínyiek korában”. — A jelzett füzet és az Északi Fény megrendelhető a következő címen: „Northern Light”, C. P. 46 Station „N” **Montreal**, Que., Canada. Meg-

szabott előfizetési díj nincs, csak adomány.

★

Kovács György II. főtörm bajtársunk gyűjtötte az alábbiakat:

— „Ha kérned, kit kívánok s micsoda nemzetet kívánok oltalmamra, azt mondom a magyart kívánom! Miért? Azért, mert ez a legalkalmasabb, legerősebb, leggyorsabb és ha akarja, a legvitézesebb nemzetiség!” — (gr. Zrínyi Miklós.)

★

Tudod, ilyen az élet! A gazdag emberek szívják a nagy, vastag Havanna szivarokat és a szegény emberek pusztulnak el nikotin mérgezésben.

★

Sohasem szabad elfelejtenünk azt, hogy életünk, létünk, műveltségünk gyökerei szülőhazánkban nyúlnak vissza. Ezt megtagadni senkinek sincs joga!

★

Hamiltoni (Ontario, Kanada) bajtársaink ismét megtartották hagyományos közös karácsonyestjüket. A hamiltoni Karácsony részletes ismertetésére következő számunkban visszatérünk.

★

1961 őszén a wellandi erdőben tragikus körülmények közt elhunyt 12 éves Szathmáry Zsombor után hasonló tragédia történt Buffalo közelében egy másik Szathmáry családnál. A 17 éves szőke István fiúk apjával és bátyjával való vadászat közben puskával a kezében eltűnt. Szathmáry Istvánt 300 amerikai rendőr kereste egy teljes hétig, de nem találták meg. A tavaszi olvadáskor édesapja megtalálta fia puskáját, mely nem volt elsütve. A két azonos név, a két

erdőben történt tragédia ügyét nyomozta a rendőrség, de nem tudtak összefüggést felderíteni. Az eltűnt Szathmáry István ügyében bármilyen hírért hálás köszönetet mond Niagara vidéki és buffaloi Bajtársainknak Központunkon keresztül a megtört szívű USA-beli Szathmáry család.

★

A mai magyarországi sajtó hírül adta, hogy lelepleztek egy osztrák kémiszervezetet, melynek főszereplői Sárvári László és Sütő István m. kir. csendőr főhadnagyok. A híradás erősen hasonlít a kitalált ponyvaregényekhez. Miért ne kelte zavart a hazai kommunista sajtó a Nyugaton élő magyarok ellen, ha megteheti és különösen, ha zagyva híreikkel csendőröket ütnek?

A lényeg az, hogy nincsen emigrációban élő becsületes magyar, ki elismerné a szovjet által hatalomba ültetett kommunista vezetőket és nincsenek olyanok sem, kik az érdekükben dolgoznának. Itt van a hiba, tehát az osztrák kormány előtt kompromittálni kell az ott élő és a nyugati országokkal levelező bajtársainkat. A hazai kommunista sajtó viszont nem ír azokról a dolgokról, amikről mi tudunk. Többek közt arról, hogy százával érkeznek Ausztriába „békés magyar turisták”, kik injekciós tűvel és ciánpisztollyal vannak felszerelve, hogy el-tüntessék a nekik ártó antikommunistákat. Pl. dr. Ábrányi Emil újságíró bécsi elrablás vagy Bandera ukrán tábornok müncheni meggyilkolása stb.

Az ügyvel kapcsolatban leírunk egy 1951-ben történt kedves bécsi epizódot: Sárvári László fhdgy bajtársunk késő

éjjel lakása felé tartott az egyik bécsi utcán. Hátulról autó közeledett és előtte megállt. Négy „jólfésült” magyarul beszélő „úriember” szállt ki a kocsiból és szóbaelegyedtek Sárvári Lászlóval, majd a következő pillanatban kétoldalt megragadták és az autóba akarták betuszkolni. Sárvári László azonban nem azért volt csendőr, hogy megijedjen támadóitól! Kiszabadította magát és bokszpárbajt vívott négy támadójával. Szerencséjére osztrák járókelők jöttek és az autós „úriemberek” vérező szájjal és betört orral elmenekültek. Lacikám gratulálunk! Eseted megért egy Signum Laudist, mert még ma is háború van! Csak a béke színelte, de a háttérben ott ólálkodik gyilkos szomjúsággal a keleti bolsevizmus!

★

Kelet-Ausztria mérhetetlenül sokat szenvedett a 10 éves szovjet megszállás alatt, a „felszabadító” csürhe hadkivonulása után szinte újjá kellett építeni a keleti országrészt, mert még az autókilincseket is magukkal vitték. Érthető, ha az osztrák nép sokat tanult és félti nehezen visszkapott szabadságát. Ezért érthető — ha nehezen is —, hogy a bécsi utcán ott áll a „felszabadító szovjet katonai emlékmű” és éjjel-nappal rendőr őrzi géppisztollyal, nehogy „kémek, szabadságharcosok és kalandorok” le-döntsék.

★

Simonffy Ferenc hdgy bajtársunkat — elismerve m. kir. Honvéd Ludovika Akadémiai végzettségét — az osztrák hadsereg századossá léptette elő. Szívvel gratulálunk!

A MKCSBK Vezetőség a következő Bajtársainkat a bajtársi életben felmutatott kiváló és eredményes magatartásukért elismerő oklevéllel jutalmazta:

Sipos László őrm. Welland;
Körmendy János őrm. Welland;
Kolozsváry Zsigmond szakv. Welland;
Ragó János őrm. Toronto;
Lukovits János pótcső, Richmond Hill;
Karancz János őrm. Calgary.

A Bajtársi Levél szerkesztése és kiadása terén felmutatott igen értékes tevékenységükért a következő Bajtársainkat szintén elismerő oklevéllel jutalmazta:

Kovács György II. főtörm. Toronto;
Miglécz Béla törm. Toronto.

„Híven—Becsülettel—Vitézül!”
a MKCSBK Vezetőség.

Az oklevelek később kerülnek kiadásra.

A CSENDŐR GYERMEKEK ISKOLAI EREDMÉNYEIRE MINDIG BÜSZKÉK VAGYUNK

Ifj. Mohácsi György kiváló eredmény-nyel végezte az elemi végső osztályát és ösztöndíjjal került középiskolába Torontóban.

Kitűnő eredménnyel végezték a kornak megfelelő osztályt az elemiben és középiskolában ifj. Horváth Sándor és Horváth Lajos, Toronto, Peterdi Katalin és ifj. Peterdi Mihály, Toronto. Eredményeikhez szívből gratulálunk!

Torontói csoportunk 1964. december 5-én rendezte hagyományos vacsoráit a „Budapest” étteremben, hol a záróráig a kiváló hangulatban szórakoztak az egybegyűlt bajtársak és vendégeik. Közöttük messzi földről érkezett bajtársakat is

üdvözölhettünk, többek közt Simon Albert őrm. bajtársunkat és családját, Port Colborne-ből. Az est alkalmából a MKCSBK Vezetőség elnöke, Simon Zsuzsannának egy 10 koronás magyar aranyat adott át emlékül arra kérve a kitüntetett csendőrleányt, hogy egyetemi tanulmányainak elvégzése után, mint középiskolai tanárnő, vagy más magas állásba bekerülő kanadai középszintű magyar nő, maradjon követe a magyarságnak és otthon az ellenség és a kommunizmus igája alatt szenvedő nemzetünknek. Simon Zsuzsanna kedves meghatódottsággal tett erre ígéretet.

Dr. Szabó Dénes professzor (montreali egyetem), Szabó Jenő cső. alez. bajtársunk fia, a szociológia és kriminológia tanára és nemzetközi szaktekintély a szociológiában. Szaktekintélye elérte a nemzetközi vonalat és különféle egyetemeken több előadást tartott a bűnözők rehabilitációjáról. Dr. Szabó professzor úr tiszteletbeli cső. bajtársunk és a B. L. rendszeres olvasója.

★

A központi lapunkra, a Bajtársi Levélre a következő adományok folytak be 1965. január 15-ig:

D. I. őrm \$10.70, U. J. főtörm \$10.70, Melbourne-i csoport, Vic., Ausztrália \$24.00, K. Á. alez \$3.00, B. I. szakv \$5.00, T. D. alez \$2.96, E. R. ezds \$13.35, H. I. \$4.34, Cs. P. őrm \$5.00, Calgaryi csoport \$20.00, K. L. főtörm \$5.00, M. I. őrm \$5.00, Sz. I. őrm \$2.00, New Brunswicki csoport, USA \$18.75, v. Á. Z. ezds \$1.07, T. K. törm \$10.70, B. F. honv. fhdgy \$5.00, T. Z. zls \$5.00, dr. v. U. L. alez \$10.70, L. M. őrm \$5.00, Hamiltoni csoport \$50.00, v. O. E. szds \$4.13, M. B.

törm \$10.00, v. D. L. v.b. szds \$5.00, B. A. őrm \$5.20, T. D. alez \$2.96, v. Sz. Á. őrm \$4.00, Buenos Airesi csoport, Argentína \$21.33, dr. N. Z. szds \$4.93, dr. R. B. szds \$5.35, L. B. alez \$5.00.

A MKCSBK Vezetőség tiszteleg áldozatos Bajtársaink előtt!

★

A Bajtársi Levél a MKCSBK Központ hivatalos tájékoztatója, a hajdani „Csendőrségi Lapok”, a „Honvédségi Közlöny” és a „Csendőrségi Közlöny” összevont kis emigráns folyóirata. Megjelenése a Te áldozatvállalásodon nyugszik. Küldd adományodat: „MKCSBK” Hungarian Veterans, P. O. BOX 65, Islington, Ont., Canada.

Mindenkor elvárjuk őszinte bírálatodat, kifogásaidat a B. L.-l kapcsolatosan!

★

A MKCSBK karácsonyi akciójára a következő adományok érkeztek:

Dr. H. E. \$3.00, U. J. főtör \$10.70, H. S. alez \$10.72, B. J. őrm \$5.36, E. R. ezds \$13.35, K. L. főtörm \$5.00, New Brunswicki csoport, USA \$18.75, G. Zs. I. őrm \$5.20 Buenos Airesi csoport, Argentína \$21.33, Cs. J. szakv \$10.00, v. Sz. Á. őrm \$4.00, özv. K. Á.-né \$5.20.

A MKCSBK Vezetőség tiszteleg áldozatos Bajtársaink előtt, kik 18 Bajtársunknak ill. hozzátartozójának szereztek meglepetésszerű örömet Európában és az Óhazában!

★

A következő oldalakon közölt levlérlészetek nagyjából fedik Bajtársaink véleményét az új Bajtársi Levélről. Köszönjük a biztatásokat!

Érkezett néhány szélsőséges vélemény is, pl. — „Ne csórtessük a kardot, ma-

radjunk csendben!” — „Ne csináljatok propagandát a budapesti kommunistáknak” — végül többektől: — „Ne foglalkoztassatok politikával!”

★

A B. L. szerkesztősége köszönettel fogad minden véleményt, így a fentieket is. Bajtársaink óhaját igyekszünk teljesíteni. Egyet azonban leszögezzünk: Világszervezetünk nyilvántartási tájékoztatósi és segélyügyi munkáján felül legfontosabb kötelességünknek tartjuk részt venni abban a munkában, mely a többi nagy emigráns szervezeteinkkel együtt Szülőhazánk felszabadítását tűzte ki célul. Ebből mi ki nem maradhatunk, az Otthon is elvárja tőlünk, mert ők nem beszélhetnek és nem cselekedhetnek!

★

LEGUJABB HIR:

A MKCSBK Vezetőség elnöke és a Vezetőség rangidős tisztihelyetese Világszervezetünk képviselőjében 1964. dec. 19—20-án bajtársi látogatást tettek Buffalo, N. Y., USA-ban, majd 1965. jan. 1-én Cleveland, Ohio, USA-ban. Clevelandban a Csendőr Család elnökével folytattak hosszabb hivatalos megbeszélést, mint előzőleg okt. 11-én szintén hivatalosan tárgyaltak a cső emigráció kötelességeiről és követendő feladatainkról. A tárgyalások a legnagyobb egyetértésben és összhangban folytak le, hála a clevelandiak vezetésére termett, igaz magyar és bajtársias elnökének!

BAJTÁRSAINK IRJÁK:

Gratulálunk a most kézhez kapott új „Bajtársi Levél”-hez, mely igaz meglepetést okozott . . . Hálásan köszönöm Seregélyes Bajtárs által küldött 10 dollárt. én mint öreg katonabajtárs, aki Ferencz

József cs. és kir. őfelségének legöregebb katonája vagyok, már csak imáiban tudom kérni a Mindenhatót, hogy sokszor áldja meg az én összes Bajtársamat, adjon nyugodt pihenést az elesett Hősöknek s adja meg azt, hogy Bajtársaim megcsókolhassák az anyai földet, visszaszerezhessék az elrablott határokat és ismét Magyarország Nagyasszonya lobogjon háromszínű zászlónkon . . . Bajtársi szeretettel a 89 éves Szödényi Árpád pótcső. szakv. Németország

★

Megkaptam a BL Kanadában megjelenő első és második számát. Köszönöm. A kiállítás szép, belseje tartalmas, értékes utódja az eddig Karsay szerkesztésében megjelent BL-nek. Neked, mint szerkesztőnek szívből gratulálok. H. S. alez, W. Wis., USA.

★

Ezen pár soros írásom a bajtársi érzésvilág szülötte. Elolvastván az Általad szerkesztett „Bajtársi Levelet”, röviden csak annyit, hogy a kiválók közt a legkiválóbb munka minden tekintetben. Bajtársi szívből mondom Neked köszönetet. Kísérje tevékenységed a hazajutás sikerét. . . hogy a láng, amit táplálsz, erőre kaphasson és kivilágíthassa Hazánkat és ott-hon, hivatásunk dicsőségének fényével ragyoghasson. Örök adósod maradtam volna, ha mindezt Neked meg nem írom. Z. J. ezds, W. N. J., USA.

★

Megkaptam a Kanadából küldött Bajtársi Leveleket. Ez a magyar csendőr lélekharang! Kongjon, zúgjon, hogy minden bajtárs meghallja! Az új BL azt igazolja, hogy a Szerkesztő Bizottság minden tagja két ember: lelkében Kapiszt-

rán, szívében Hunyadi . . . Munkájukra Isten áldását kérem. T. K. törm. A. Pa., USA.

★

Az itteni Közösség nevében köszönettel nyugtázom a címemre küldött 50 db. BL-t. A jövőben 55-öt kérek, mert egy párnak nem jutott. Az újjászervezett BL siker lesz és önzetlen fáradozástokat méltánylás és megbecsülés fogja kísérni. Az itteniek nevében a Jóisten segítségét és áldását kérem. M. I. ezds úr nevében dr. T. Gy. szds. L., N. S. W., Ausztrália.

★

Az új Vezetőség megalakulását és működésének megkezdését meleg bajtársi szeretettel üdvözlöm. A BL-t örömmel olvasom, Isten áldja munkájukat! Sz. I. őrm. B., Que, Kanada.

★

Nov. 5-én egy igen értékes kis csomagot hozott a posta. Az új BL külalakja és belső tartalma is igazán nagyszerű. Büszkék lehetünk mi csendőrök, hogy vannak áldozatkész bajtársak, kik szabad idejükben ilyen pompás lap szerkesztésével és kiadásával szereznek örömet az egész világon szétszórt csendőröknek. Addig, míg el nem olvastam az egészet, nem tudtam letenni, hisz ez a mi lapunk! . . . v. T. E. szds, P., Pa., USA.

★

A 10 dollár segélyt megkaptuk, nagyon jóljött és köszönjük! Éppen most kellett kórházba jöjjek májgyulladásal éppen ezért csak röviden írok, majd később bővebben, Isten áldja meg a Bajtársakat. Nyikos Lajos őrm, Eiskirchen, Németország.

Öszinte örömmel vettem a BL új csinos, izléses kiállítású 10. számát. Bár személyesen eddig nem találkoztunk, mégis úgy érzem, lelkileg megismertelek a „Csendőrök a Kárpátokon” c. könyved és egyéb újságban megjelent cikkeid révén. Így meg vagyok győződve, hogy méltó és kiváló kezekbe került a lap további szerkesztése, a szerkesztő bizottság vezetése. Ehhez az áldozatos munkához sok szerencsét, kitartást és türelmet kívánok. Tartásotok életben „Híven Becsülettel, Vitézül” azt az eszmét, mely a csendőrséget hét évtizedes működése során jellemezte, élte, mert a csendőrség sohasem a becsületes magyar nép ellen, hanem mindenkor teljes szívvel, lelkével a becsületes magyar népért, a zavartalan magyar rendért, nyugalomért, a nép biztonosságáért, nyugodt álmáért dolgozott! S ezt semmiféle hangzatos kommunista propaganda — amíg ez a generáció életben van — nem tudja kiölni az otthon élő magyar lelkéből . . . Dr. v. U. L. alez. N. Y., USA.

★

Ma kaptam kézhez a MKCSBK Segélyügyi Bizottsága 10 dolláros csekkiét, mely rendkívül meghatót és nagy örömet szerzett. Bizony jólesik a bajtársi kéznnyújtás a hontalanságban és elesettségben. Hálás szívvel köszönöm ezt a jóleső segítséget és Isten áldását kérem az adakozó Bajtársakra. Virág Béla főtörm, Ering, Németország.

★

Nagyon köszönöm szíves figyelmedet, hogy elküldted részemre a „Bajtársi Levelet”. Így általános tájékoztatást nyerek bajtársaimról és egyes körülményekről. Egyben légszíves közölni,

hogy mennyivel kell hozzájárulnom, hogy a lapot rendszeresen kapjam, valamint, hogy a MKCSBK-nak tagja lehessék, mivel ebben tájékozatlan vagyok tekintve, hogy most emigráltam. v. T. P. F. alez. O., Ont., Kanada.

★

Mint csoportunk levelezője és a régi BL-ben „Bihari Bűnlátó” aláírással megjelent több cikk szerzője nap, mint nap reményteljes kíváncsisággal vártam a beígért új lapot. Karácsony előtti napra végre megérkezett az új „Bajtársi Levelet” s a mostani Szentestén kettős örömben vehettem részt: Krisztus Urunk születésén ünnepeltem a betlehemi jászokban született Kisdedet és a Kanadában újszülött kis zöld BL-t . . . v. O. S. L. zls. N. W., Ausztrália.

★

Hősi halált halt százados Bajtársunk öreg özvegy édesanyja írja Budapestről: — „Karácsony 2-ik napján nagy öröm ért! 480 forintot kaptam, de nem tudom a mai napig, kinek megköszönni! A téli tüzelőmet be tudtam szerezni, tudod-e mit jelent ez? Most a fogaim — már csak 4 van — kell megcsináltanom, mert enni nem tudok. Remélem ettől a nagy anyagi gondtól is megszabadulok.” — (E sorok megjelenésekor már a fogorvosj költség is útban van Budapestre.)

★

— „Kedves Százados Ur! Drága jó Uram halála alkalmából küldötj jólelérésztvéteért fogadja hálás köszönetemmel úgyszintén tartalmas lapjukért is. Az szeretettel, amellyel drága jó Uramat körvülvették, soha sem tudom elfelejteni . . .

özv. vitéz Temesvári Endréné.” — Franciaország.

★

— „Ha késve is, mégis meleg bajtársi szeretettel köszönöm bemutatkozó leveleteket és a Bajtársi Levelet első példányát, amely minden tekintetben megállja a helyét. Most röviden írok azért, hogy a mi csoportunk szoros együttműködéséről és támogatásáról a Vezetőséget biztosítsam . . . P. A. ezds. B., Argentína.”

★

— „A B. L. második száma az elsónél határozottan jobb és ha ez az emelkedés állandósulni fog, határozottan magas színvonalú csendőrújságunk lesz.” — A. P. örgy, M. Vic., Ausztrália.

★

Sezerettel elismeréssel és dicsérettel adózom a B. I. 11—12-ik számához: na-

gyon jó! Ugy látom, hogy a szerkesztés tekintetében fiatalos lendülettel máris átugrottátok a kezdeti nehézségeket, aminek nagyon örülök . . . vitéz Király Gyula ezds. Sao Paulo, Brazília.” —

★

— „. . . A 15 db B. L. is megérkezett, gratulálok a szép munkához s adja a jó Isten, hogy erőben és kitartásban tudjátok folytatni közösségünk javára. Ti ugyan fiatalok vagytok, de mégis csak dolgoztok s ezért kétszeres hála a nagy elhatározásért . . . v. T. L. ezds.” Németország.

★

A fenti levelek, hisszük, elég bizonyítékot nyújtanak Bajtársainknak, hogy működésünk első három hónapjában igyekeztünk jó munkát végezni.

MKCSBK vezetőség

A kanadai családja

A B. L. szerkesztője egy érdekes kanadai kiadású könyvhöz jutott, az eredeti címe: „Canadian Family Tree”. Ottawa, 1960, by Department of Citizenship and Immigration. A bevándorlásügyi és állampolgárságügyi minisztérium kiadványából hivatalos véleményeket olvashatunk a nemzetiségekről.

A könyv a következőket mondja a szlovákokról: — „A szlovákok, kik kisebbséget alkottak Magyarországon, gazdasági és politikai okok miatt kb. 50 ezren vándoroltak be Kanadába az I. világháború előtt.”

A csehekről: — „A cseheknek kevesebb okuk volt kivándorlásra, mert a régi Osztrák—Magyar Monarchia 'Bohémia' nevű tartományában nagyobb politikai szabadságot élveztek és jobb gazdasági körülmények közt éltek, mint a szlovákok. Kb. 20 ezer cseh él Kanadában.”

Az ukránkoról: — „1891 után kezdtek kivándorolni Kanadába Ausztria—Magyarország, Galícia és Bukovina nevű tartományaiból. Ugy érezték, hogy igazságtalanság uralkodik körülöttük és szülőhazájuk területén nem láttak jövőt. A boldogtalan helyzetet nem bírva túlnéz-

tek a szülőhaza határán. Lélekszámuk 400 ezer felett van.”

A magyarokról a következőképp ír a könyv: — „1881-ben jöttek az első magyar telepesek a csendes-óceáni vasút-építés idején. 1920 után az Osztrák—Magyar Monarchia összeomlása befejeztével 26 ezer érkezett. A II. világháborút követően 12.500 D. P. érkezett. Az 1956-os forradalom után 37 ezer. A magyarság jelen létszáma Kanadában kb. 105 ezer. A magyarok szeretik az egyesületi életet. Inkább több kis egyesületet szerveznek, mint egy nagyot. Több egyesületet politikai okok hoztak létre. A magyar egyesületek mind különböznek egymástól világnézetben, de egyik az anti-kommunizmusban és a nemzeti vonalon. Érdeklődésük nagyobb a szülőhaza iránt, mint Kanada iránt, de hivatalos körök véleménye szerint ez idővel csökkenni fog.”

★

Tehát a kanadai hivatalos körök jól tudják, hogy mi magyarok sohasem hagytuk volna el szülőhazánkat, ha ránk nem tör a vörös horda és meg nem semmisíti mindazt, amiért nekünk élni érdemes volt. Kanada miniszterelnöke és más magasrangú vezetőférfiúi gyakran meglátogatják a nemzetiségek ünnepélyeit. Köszönet és hála illeti őket, mert beszédeikben többször hangoztatták, hogy — „a nemzetiségek őrizték meg anyanyelvüket nemzeti kultúrájukat és egyéb értékeiket. Kanada élete így válik színeesebbé, értékeesebbé . . .”

★

Mi pedig kivándorolt és Nyugaton élő csendőrök hűségesen ragaszkodunk a be-

fogadó hazánkhoz. Megtartjuk törvényeiket, képességeinkkel, anyagi erőnkkel új hazánk építői vagyunk. Itt felnövő gyermekeink pedig még nálunknál is értékeesebb tagjai lesznek a befogadó haza közösségének.

Az emigráns magyar világnézete és szülőhazánk felszabadulásának reménye egyáltalán nem ütközik a befogadó ország törvényeivel. Sőt! A bevándorolt európai milliók hozzájárulnak az új haza biztonságához és fejlődéséhez.

Az a szinte elképzelhetetlen emigráns szabadság, melyben Nyugat népei élnek, hatását érezteti az állampolgári esküben is. Egy kanadai magyarnak, mikor állampolgári esküt tesz, természetesen le kell mondenia irásiban régi polgárságáról, de nem kell megtagadnia szülőhazáját! Esküvel kell megfogadni, hogy megtartja Kanada törvényeit hűséggel viseltetik Erzsébet királynő és utódai iránt. Ez pedig természetes. Királynőnk nemcsak tündöklő fiatalasszony, hanem derék négy gyermekes családanya is! Mi emigráns csendőrök is büszkék vagyunk Reája.

★

A brit államszövetség többi országában, pl. Ausztráliában, Újzéländban ugyanez a helyzet. A brit államszövetség országaiban, Angliát is beleértve emigráns bajtársainknak több, mint a fele telepedett le.

★

Kulisszatitkok a MKCSBK Vezetőség életéből: a 8 főből 4 Hamiltonban, 4 Torontóban él. A két város közti távolság 32 mérföld. (Kb. 54 km.) Bármilyen sürgős elintéznivaló esetén az elnök

„Fehély Solyma” 30 perc alatt Hamiltonba ér.

A MKCSBK Vezetőség elnöke mellékfoglalkozást is űz. Két állásban reggeltől éjfélig dolgozik, kenyérkereső munkában. Hivatásának, az emigráns cső ügyeknek és a Bajtársi Levél-nek, melynek szerkesztője is, csak éjfél után és hétvégeken élhet. Ettől függetlenül a Központoz befutott több, mint 300 levelet megválaszolta és elintézetlen ügy nincs. A Vezetőség 8 tagja tökéletes egyben és egyetértésben dolgozik. A Bajtársi Levél szerkesztőségének tagja még: Kovács György II. főtörm és Miglécz Béla törm.

★

1965. február 12-én lesz 20 éve, hogy

Budán elhallgatott az utolsó cső rádió-állomás és végzetünk bekövetkezett február 14-én, épp a Csendőr napon.

Budapesten 3.000 csendőr Bajtársat vesztettünk, öt teljes zászlóaljat, kb. 250 tiszttel, kik mind a körülzárt főváros védelmében vettek részt.

Megható utolsó üzenetük ma is lelkünkben ég: „A királyi palotában körül vagyunk zárva. Ennivalónk, vizünk hetek óta nincs! Önként vállalt kötelességünket teljesítettük. Sorsunkat az Istenre bízuk! Éljen Magyarország, éljen a m. kir. Csendőrség!”

Budapest a Hősök városa volt 1945-ben éppúgy, mint 1956-ban, mikor ugyanazon ellenség ellen bukott el hősi ifjúságunk is!

SEGÉLYEZÉSRE RÁSZORULÓ EURÓPAI ÉS HAZAI BAJTÁRSÁK
CIMEIT KÉRJÜK FELKUTATNI ÉS A KÖZPONTNAK BEKÜLDENI

★

KÉRJÜK BAJTÁRSAINK ŐSZINTE KRITIKÁJÁT, ÓHAJÁT
A „BAJTÁRSI LEVÉL”-LEL KAPCSOLATBAN!

★

BAJTÁRS!

EMIGRÁNS KÖZÖSSÉGED CIME:

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS,

P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA.

★

A Bajtársi Levél csendőrnapi száma jóval túlhaladta költségvetésünket.
Ha megnyerte tetszésedet, rendkívüli adományodat hálásan megköszöni a
B. L. szerkesztősége.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Ámen.